46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 539 Հ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆՎ. 30/12 ՓԵՏՐ. 1903 ՇԻՆԳՇԱԲԹԻ 14 ԶԻԼԳՅՏԷ 30 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթա Ալի մաղազէի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ կը չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱՊԵՐՊ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزیته‌در
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره‌خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۲۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան վճարմանս	
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղ
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Դրսերու համար	25 ֆր	13 ֆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ, մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՑՊԻՆ 10 ՓԱՐԱ

ԿՈ'ՅՐ ԱՄՈՒՍԻՆ...

ՍԻՊԻԼԻՆ

Դեկտեմբերի խոնաւ օր մըն էր. թուխ երկաթ ամպեր երկինքը ծածկեր էին ամբողջ. ու կաթիլ կաթիլ մաղուող անձրեւ մը կ'իջնէր գետին։ Փողոցները՝ ամայացած՝ տխուր լռութիւն մը կը տիրէր ամէն կողմ։ Ջեռագործառած այցելութեան գացի Նուարդին, դրացուհի մը չատ ազնիւ, որուն հետ կապուեր էի 6-7 ամիսէ ի վեր։ Ներս մտնելուս տեսայ զայն, պատուհանին առջեւ նստած երկար աթոռի մը վրայ, ձեռքը թաչկինակ մը, զոր իր կարմրած աչքերուն կը տանէր մերթ։ Ցայտնի էր որ լացած էր խեղճը, լացած էր և կուլար տակաւին, ինչպէս կը ցուցնէին գոնէ իր աղուոր կապոյտ աչքերը։ Կուրծքը՝ զինքը ճնշող վառ յուզումին ազդեցութեան տակ կ'ելեւէջէր, մութ գորշագոյն չիխին մէջէն՝ որ ձիգ գրկած էր անոր աղուոր իրանը։ Ձիւնափայլ վիզը յայտնի ճիգ մը կ'ընէր կոկորդէն պոռթկացող հառաչները զսպելու։

—Ա՜խ, Նուարդ, ըսի քովը վազելով, ա՛ռ ի՛նչ յուզման մէջ ես, ես ալ՝ կուգայի քեզի հետ քանի մը փամ անցնելու, ի՛նչ եղար, ի՛նչ ունիս, ըսէ՛, կ'ապչեմ. բաց ինձի սիրտդ...։

Բայց այդ օրուան վիճակը տրամադրդ խռովանք մը տուաւ ինձի, թէև վարժուած էի զինքը սովորաբար տխուր տեսնելու. աղուոր կապոյտ աչքերը նոյն գոյն ծիրերով չրջապատուած էին միշտ. անփութօրէն ոսկեգոյն ամառ մազերը հոգիս երկու ասեղով կ'ամփոփէր ծոծրակին վրայ, գորշ կամ սեւ չիխակ մը ու նոյն գոյնով քղանցք մը իր մյասկան արգուլարդը կը կազմէին, և ամէն բան իր վրայ, մէկ խօսքով, տարօրինակ ու տեսական վիշտ մը, սուգ մը, ինքնամոռացում մը կը յայտնէր։ Քիչ կը խօսէր, ու ամէն անգամ որ սիրոյ մասին խօսէինք՝ անուշ աչքերը պահ մը կը փայլէին ու յետոյ, ինքը միշտ անխօս, կը գոցէր զանոնք, կարծես վախնալով որ իր պահածը՝ անոնք, նուազ գաղտնապահ, դուրս կը պոռթկան։

— Եկուր, Արմինէ՛ս, ըսաւ, ա՜խ, ի՛նչ աղէկ ըրիր գալովդ. սիրելի քոյրս, չես գիտեր ի՛նչ անտանելի վիշտ մը ունիմ, զոր ա՛լ չեմ կրնար պահել, պէտք է որ ըսեմ քեզի, եկուր նստէ քովս ու պատմեմ...։ Պէ՛տք է որ գիտնաս...։

* * *

«—Ձիւդ հինգ տարի է, շարունակեց Նուարդ, և այն տեսն 19 տարեկան էի, սրտիս ամբողջ թափովը կը սիրէի Զարեհ Սօրապեանը, գեղանի ու չքնաղ երիտասարդ մը, այն տեսն հոգիս 25 տարեկան, ու կը սիրուէի անկէ՝ որչափ պիտի բաղձար սիրուիլ պաշտամունքի պապակէն ցամքող կին մը։ Բարեկեցիկ ընտանիքի զաւակ, Ռօպէրթ Քոլէճի շրջանաւարտ, իր վրայ կը միացնէր հոգեկան ու ֆիզիքական այն ամէն յատկութիւնները՝ որոնք այր մը սիրելի կը դարձնեն քիչ մը ամէն կնոջ։ Երկայն թարթիչներով եզերուած խոշոր աչքերը, սեւ գանգուր մազերը ու այս ամէնուն հետ իր նուրբ ու ճկուն հասակը, յստակ ձայնը անանկ գրաւիչ գեղեցկութիւն մը կուտային իրեն որ, կարելի չէր զինքը տեսնել ու չհրապուրուիլ։ Ու ես բախտը ունեցայ իրմէ սիրուելու. մայրս նոր մեռած էր տակաւին և դեռ անոր սուգին սեւերուն մէջ էի երբ ճանչցայ Զարեհը։ Առաջին օրէն լրիւ համակրութիւն մը զիս իրեն կապեց. և քիչ օրէն հասկցայ որ զգացումս փոխանակուած էր։ Ձես գիտեր ի՛նչ երջանկութիւն մը բղխեց հոգիիս մէջ. երկու ամիս ետքը, Զարեհ պաշտօնապէս ձեռքս կը խնդրէր ու քանի մը օրէն նշանուած էինք...։ Չպիտի պատմեմ քեզի թէ ի՛նչ երանութեան ժամեր անցուցինք երկու ամիսներ՝ որոնց միջոցին ամպ մը բնաւ չմթագնեց կեանքիս հորիզոնը։ Ի՛նչ վարդագոյն երազներ կը հիւսէինք մեր ապագային շուրջը. համակ վարդաբոյր բոյն մը պիտի կազմէր մեր սիրոյ վաղարանը, զիրար պիտի ունենայինք միայն վայելելու, իրարու համար պիտի ապրէինք միայն, օր մը ալ թերեւս հրեշտակ մը պիտի գար մեր սէրը յաւերժացնելու... բոլոր ասոնք մեր առօրեայ խօսակցութեան նիւթը կը կազմէին, և մենք օրերը կը բոլորէինք միշտ աւելի յուսալից, միշտ աւելի սիրալից, աւելի սեղմաբեր։

... Օր մըն ալ բախտին անիւը դարձաւ, սարսա՜փ. Զարեհս ասուն եւ կու բոլորովին ծածկոյ և յուսաբեկ. մահաշունչ լռութիւն մը կարած էր չրթունքը. ի զուր կը փորձէի զինքը խօսեցնել. հասկցայ անմիջապէս որ նոր բան մը կը դառնար, բան մը՝ որ հոգիս կանգնած երջանկութեանս հիմերը՝ ի սպա՜ռ պիտի քանդէր թերեւս...։ Երբ օրերը անցան՝ տեսայ որ իրա՛ւ անանկ էր, թէ սխալած չէի...։ Դժոխային գեղեցկութեամբ մը զծուած անառակ ֆրանսուհի մը, վանդաւոր միջամտութիւն մը կ'ընէր Զարեհին ու իմ միջեւ... Պատճառ մը միջոցին հանդիպեր էր նշանածիս եւ զգլխած անոր առնական ազնիւ գեղեցկութենէն, երդուրնցած էր զայն իրեն ունենալ, ինքը միայն սիրել զայն ու ինքը միայն սիրուիլ անկէ... Ու օր մը, Քլէմանս, այդ էր ֆրանսուհին անունը, կը փութայ գտնել Զարեհին բնակարանը. կը նեռուի անոր առջեւ, կը թախանձէ անոր, կը պատանդեցնէ անոր բովանդակ սէրը, կը պաղատի անոր, սէր կը խնդրէ, որովհետեւ — կ'ըսէ — առանց անոր ա՛լ չպիտի կրնայ ապրիլ։ Զարեհ, չուարած, կը պատասխանէ յանկարծ թէ չի կրնար զինքը սիրել, որովհետեւ, յայտնի է, ուրիշ մը կը սիրէ արդէն և որուն հետ նշանուա՛ծ է։

—Ինչ, նշանուա՜ծ, կը գոչէ Քլէմանս ընդոստ ցատկելով, նշանուա՜ծ, և ես կը կարծէի թէ միայն զիս պիտի ուննայս, զի՛ս միայն պիտի սիրես, զի՛ս միայն պիտի տեսնես այխարհի վրայ. ուրիշին նշանուա՜ծ ես դուն, ո՛չ, չի՛ կրնար ըլլալ տա, պէտք է մոռնաս զայն, պէ՛տք է թողուս զայն, տեւուն լոյսն, երկնքին կապոյտն, շուրջդ գաղող տեսարաններն՝ իսկ կը նախանձի՛ զքեզ, ես կ'ուզէի քու աչքերուդ լոյսը խլել՝ որպէս զի զի՛ս միայն ունենաս մտքիդ մէջ, իմ պատկերս միայն գծուած մնայ երեւակայութեանդ առջեւ, պէ՛տք է որ զիս սիրես և ի հարկին պիտի երթամ նշանածդ գտնել, այդ երանելի կինը, պիտի խնդրեմ անկէ որ հրաժարի սէրէն, պիտի պաղատիմ իրեն որ մոռնայ քեզ, վասն զի արդէն կարելի չէ որ 19 տարեկան աղջիկ մը կարենայ սիրել քեզ այնպէս՝ինչպէս ես պիտի սիրեմ...։

Ու Զարեհի անխօսուկ ու պաղ լռութեան առջեւ՝ կը վազէ իմ քովս։ Առանձին էի, ու չէի գիտեր ինչպէ՛ս ընդունիլ զինքը. իր բարձր հասակով, չքեղ կուրծքով, տիտան կեցուածքով, հիացում էր ամբողջ։ Կաթ դէմքին վրայ սև սաթի խոպոպներ չրջանակ մը կը կազմէին. խռովքը տագնապոտ կարմիրներով կ'եռար յատերուն վրայ. թեթեւօրէն արծուեռուն քիթը ու բասորագեղ չրթունքներուն երկու կողմի թեթեւ ծալքերը չարութեանը յայտնի նշաններ էին։ Նախ բարեկամաբար նստաւ սիոռի մը վրայ, երկու ձեռքերս իրենիներուն մէջ առաւ, ու քովը քաշեց զիս, գրեթէ գիրկը նստեցուց, ու մազերս շոյելով, փաղաքուշ ձայնով մը.

—Աղջիկս, ըսաւ, Նուարդ կը կոչուիս եղեր, այնպէս չէ՞. հիմա Նուարդս, իմացայ որ Զարեհը կը սիրես, ու նշանուած ես անոր։ Ես հիմա, մի՛ զարմանար, եկայ խնդրելու քեզմէ, որ հրաժարիս սէրէդ, մոռնաս զայն, հեռանա՛ս իրմէ...։

—Ինչ, գոչեցի յուզուած, հրաժարի՛մ սէրէս, մոռնա՞մ Զարեհը, հեռանա՞մ իրմէ... բայց ինչո՞ւ... չէ՞ գիտեր որ ան ալ զիս կը սիրէ, թէ նշանուած ենք իրարու, թէ քիչ ատեն՝ն եկեղեցին պիտի միացնէ մեր սէրը...

—Դիտե՛մ, աղջիկս, պատասխանեց Քլէմանս, չատ աղէկ գիտեմ այդ ամէնը, բայց դուն ալ պէտք է գիտնաս որ, ե՛ս ալ կը սիրեմ Զարեհը, ամբողջ նեռապետոր ծիծաղելով, մեզմէ աղէկ կը լսէ ամէն ձայն, բայց չի կրնար խօսիլ. ծանր հիւանդութեան մը հետեւանքով կորսնցուցած է խօսելու կարողութիւնը։

—Ուրեմն բուն իսկ մեր պահանջած կառապանն է, յարեց Սարգիս, ուրախութեամբ, գոհ պիտի ըլլանք եթէ վազն իսկ հաճիք մեզ յղել։

—Ինչդ՞ մարդն ալ դժոխքէն ազատած՝ արքայութիւն ինկած պիտի ըլլայ, ըսաւ նեռապետը, անունը Աբրահամ է, հոս Հայ բարեկամ մը ներկայացուցած էր ինձ։

—Աբրահա՞մ. Հա՛յ է ուրեմն. հարցուց Օրիորդը մասնաւոր շեշտով մը։

—Այո՛, Հայ է և խիստ ազնիւ մարդ է Օրիորդ, պատասխանեց նեռապետը։

Սեղանէն վերջ նեռապետը մեկնեցաւ և հետեւեալ առաւօտ իսկ Աբրահամ հնոցպանի պաշտօնը ձգելով, չոգենաւէն մեկնեցաւ վերջնականապէս և կիրակնօրեայ լաթերը հագած, ներկայացաւ Օրիորդին, որուն պերճանքէն շլացած էր արդէն Պաքուէն մինչեւ Պոլիս, իրենց ճամբորդութեան միջոցին։ Սարգիս վերէն ի վար չափեց Աբրահամը, որուն այնչափ կարեւոր պաշտօն մը պիտի յանձնէր։ Երիտասարդին արտաքին երեւոյթը նպաստաւոր ազդեցութիւն ըրաւ Մելինէին ալ վրայ, և որոշուեցաւ տուին զայն իրենց կառապան ընտրելու։

Սարգիս նկատելով որ կառապանի ընտրութիւնը մեծ կշիռ ունի Օրիորդին ճակատագիրին վրայ և թէ անկշառ կառապան մը անհրաժեշտ է իրենց ապահովութեանը համար, Մելինէն կանչելով,

—Այո՛ պարո՛ն, պատասխանեց, դիտէ՛ք անանկ մէկը որուն բարոյականին կ'ուզէի ըլլայ վստահիլ և մանաւանդ մոլութիւն չունենայ։

—Ձիւդ պահանջուած մարդը կայ քովս որ հնոցպանութիւն կ'ընէ չոգենաւին մէջ, ամէն կատարելութիւններով օժտուած սուրբի պէս մարդ է, բայց մինակ մէկ պակասութիւն մը ունի, համր է։

—Հա՜մր է, շեշտեց Մելինէ, ինչպէս կ'ըլլայ տա։

Սարգիս քեռորդին ընդմիջելով,

—Աւելի աղէկ, ըսաւ, մինակ թէ կառք վարած է, և մանաւանդ Պոլիսը կը ճանչնայ։

Տասը տարի կառապանութիւն ըրած է նոյն իսկ Պոլսոյ մէջ, որուն ամէն փողոցները գիտէ։

—Ներեցէք տէր նաւապետ, առարկեց սպաներէն մէկը, համբութիւնը արդեօք արդելք չէ՞ այդ պաշտօնին, քանի որ համրը խուլ ալ կ'ըլլայ բնականաբար և խուլ կառապան մը միշտ վտանգ կը սպառնայ։

Ասոր առաւելութիւնը հոն է որ, երկու օր վերջ պանդոկապետ՝ մեծ գործունէութեամբ, դատ էր վարելուչ կառք մը, երկու ընտիր ձիերով, որոնք ձիմարտապէս առաջնակարգ էին։ Օրիորդը անմիջապէս գնեց զանոնք, մօրեղբօրը հաճութեամբ։

Պանդոկապետը Թարապիայի և Մեծ Կղզիի պանդոկներուն ալ վարձած էր. ուստի Մելինէ իր սեփական կառքին մէջ նստելով, մօրեղբօրը հետ ուղղուեցաւ դէպի Թարապիա, իրենց նոր վարձած բնակարանը։

Օրիորդ Շարմոզի բնաւորութեան մէջ, թէեւ պերճանքի եւ շռայլութեան տենչը կը պակսէր, սակայն մօրը մեռնելէն ետք, թշուառ աղջիկը տեսնելով որ իր կեանքն ալ խորտակումի վիճակին մէջ է, և մայրը մանաւանդ տարէն տեսակ զեղչութեան մէջ կը լողայ, ինքն ալ գոնէ այդպէսով փոխարինութիւն մը ըրած ըլլալու համար, որոշած էր խիստ բարձր կեանք մը վարել կ. Պոլսոյ մէջ։ որուն այնչափ սիրահարած էր իր ներս մտած վայրկեանէն իսկ։

Թարապիայի մէջ չորաթի մը չափ կենալէ և Վոսփորի ամբողջ սիրուն գիւղերն ու զբօսավայրերը այցելելէ ետք, մօրեղբօրը հետ անցաւ Մեծ Կղզի, որ բոլորովին հրապուրեց զինք իր բնական աքանչելիքներով ու գեղակերտ չէնքերով։ Թէեւ եղանակը աշուն էր, բայց օդը խիստ պայծառ կ'երթար և Մելինէի առողջութիւնը այնչափ նպաստաւորուած էր այս օդափոխութենէն որ, տարիներէ ի վեր ծգգունած դէմքը ու դալկացած շրթունքները թեթեւ կարմրութիւն մը արտայայտել սկսած էին։ Ախորժակը պահպանուածին պէս բացուած էր, օրմէ մեծապէս օգտուած էր նաեւ իր վախտ իրանը՝ տեղի տալով զգալի լեցուցուութեան մը։ Մօրեղբայրը սրտի անկեղծ բերկրութեամբ կը տեսնար ասոնց ամէնքը և աւելի ևս կը մղէր աղջիկը, որպէս զի խորասուզուի այս յուսալից կեանքին մէջ, որ պիտի տեւականացնէր անոր առողջութիւնը։

Հակառակ հօրը՝ իր և մօրը նկատմամբ ցոյց տուած պաղ ընթացքին, Մելինէ դեռ չերմ գորով մը կը տածէր անոր մասին։ Պաքուէն մեկնելէն ի վեր ինչ որ տեսած էր, ուր որ այցելած էր և ինչ բան որ իրեն հաճոյք կը պատճառէր, անոնց ամէնքը մասնաւոր նամակներով կը նկարագրէր հօրը, չարունակ թախանձելով որ օր առաջ գայ միանայ իրենց, մէկտեղ վայելելու այս քաղցր կեանքը, որուն նմայնն իսկ կարելի չէր գտնել Պաքուի մէջ։

Ալ հիմա ընիկ Պոլսեցիի մը չափ և գուցէ անկէ ալ աւելի ծանօթ էին Մելինէի Պոլսոյ ամբողջ զբօսավայրերը, ուր կը յաճախէր չարունակ, միշտ հեռու պահելով ինքզինքը ընկերութիւններէ, ա՛յ մարդու ներկայացուիլ կ'ուզէր և ոչ ալ կը փափաքէր որ մէկը իրեն ներկայացնէին։ Բացարձակապէս անկախ ապրիլ կը փափաքէր, օդին, ջուրին ու բնական տեսարաններու հետ միայն ընտելանալով։

Մելինէի սիրտը կոյս էր, դեռ աշխարհային սէր մը չէր կրցած հոն բոյն դնել, իրաւ է որ Պաքուի մէջ քիչ չատ անուն ունեցող երիտասարդներու ամէնքն ալ գլուխ զարկած էին այս մեծահարուստ օրիորդին, բայց ինքզինքնակեան վչտերու տակ ընկճուած, մանաւանդ մօրը տեւական հիւանդութենէն վշտահար՝ բնաւ սիրտ չէր ունեցած այս կարգի զգացումներու տեղի տալու։ Պոլսոյ մէջ սակայն հետաքրքրութիւնները աւելի խիստ հանգամանք մը առած էին։ անոր վարած ճոխ կեանքն ու պերճանքը չէին կրնար անուշադիր անցնիլ, իւղոտ պատառ փնտռող երիտասարդներու նշմարէն։

Օթել տ'Անկլեթէռը, Մեծ Կղզիի և Թարապիայի առաջնակարգ հիւրանոցները, պերճախօս ապացոյցներ էին օրիորդին նիւթական կացութեան, որ բաւական բացառիկ երեւոյթ մըն էր մայրաքաղաքին համար։

(Շարունակելի)

ԿՐՕՆԱՒՈՐԻ ԽՕՍՔԵՐ

ԱՐԵՏԱՐԱՆԸ

Անունը իսկ բաւական է հմտացուած մնալու համար անոր մեծութեան վրայ, և մինչեւ հիմա ամէնէն խիստ քննադատներն իսկ չեն ուրացած այդ մեծութիւնը, և ընդհանրապէս միշտ խոստովանած են, թէ՛ բերանացի և թէ գրաւոր կերպով։ Բայց խնդիր է գիտնալ թէ ի՛նչ բանի մէջ կը կայանայ Աւետարանի մեծութիւնը։ Իր մեծութիւնը իր բարոյականին մէջն է և իր յաւիտենական կեանքի մասին յայտնած գաղափարներուն մէջ։ Առանց երեք սակայն ամբողջ Աւետարանը վերլուծելու և անոր բարոյականի սկզբունքները հոս պարզելու մի առ մի, պէտք է ըսել որ Աւետարանի բարոյականին ամէնէն մեծ և ամէնէն կարկառուն ու հիանալի սկզբունքն է՝ «ինչ որ կ'ուզէք որ ուրիշները ձեզի ընեն՝ նոյնը դուք անոնց ըրէք»։ Այս գաղափարը իրմէ առաջ ուրիշներ յայտնած էին, զոր օրինակ Ցիլել, երբ խստակաց կեանք մը ապրելով, իր առածները, իր սկզբունքները մի առ մի կը բացատրէր իր հետեւողներուն, բայց անիկա բոլորովին տարբեր կերպով յայտնած էր զայն. մի՛ ըներ, կ'ըսէր Ցիլել, ինչ որ չես ուզեր որ ուրիշները քեզ ընեն. ակնյայտնի տարբերութիւնը կը տեսնուի երկուքին յայտնած գաղափարին մէջ։ Ցիսուսի բացատրութեան մէջ բարոյականի մը խստութիւնը և ուժգնութիւնը կայ, մինչ միւսին մէջ պայմանադրական բան մը։ Ու Ցիսուսի այդ սկզբունքը ամէնէն աւելի սրրուած մնաց իր հետեւողներէն, այնպէս որ չպակսեցան նոյն իսկ տանններ՝ որոնք զիրար գերազանցել ուզեցին չարունակ։

Աւետարանի ամբողջ չէնքը և քրիստոնէութիւնը իր կատարեալ ամբողջութեամբը միայն այդ սկզբունքին վրայ հաստատուած են, այնպէս որ, եթէ վերցնելու ըլլանք զայն, ինքնին քրիստոնէական հաւատաչխութիւնը վերջ կը գտնէ, Աւետարանի մեծութիւնը կը քայքայուի ու Անիկա չատ սովորական, չատ հասարակ գիրք մը կ'ըլլայ, օր մը մոռացութեան դատապարտուելու վտանգէն ալ ազատ չըլլալու պայմանաւ։

Աւետարանի մեծութեան միւս նշանն է իր յաւիտենական կեանքի մասին յայտնած գաղափարը։ Իրաւ է թէ անձնուրաց կեանք վարելու սկզբունքը չատ երկիրներու մէջ գոյութիւն ունէր; բայց և ո՛չ մէկ տեղ յաւիտենական կեանքը այնքան քաջալերուած ներկայացուեցաւ՝ որքան Աւետարանին մէջ, և ո՛չ մէկ տեղ անդրշիրիմեան կեանքին վրայ այնքան լուսաբեկ գաղափարներ չեն տրուած։ Ցիսուս ամբողջ զբօսավայրերը, ուր կը յաճախէր չարունակ, միշտ հեռու պահելով ինքզինքը ընկերութիւններէ, ա՛յ մարդու ներկայացուիլ կ'ուզէր և ոչ ալ կը փափաքէր որ մէկը իրեն ներկայացնէին։ Բացարձակապէս անկախ ապրիլ կը փափաքէր, օդին, ջուրին ու բնական տեսարաններու հետ միայն ընտելանալով։

Մելինէի սիրտը կոյս էր, դեռ աշխարհային սէր մը չէր կրցած հոն բոյն դնել, իրաւ է որ Պաքուի մէջ քիչ չատ անուն ունեցող երիտասարդներու ամէնքն ալ գլուխ զարկած էին այս մեծահարուստ օրիորդին, բայց ինքզինքնակեան վչտերու տակ ընկճուած, մանաւանդ մօրը տեւական հիւանդութենէն վշտահար՝ բնաւ սիրտ չէր ունեցած այս կարգի զգացումներու տեղի տալու։ Պոլսոյ մէջ սակայն հետաքրքրութիւնները աւելի խիստ հանգամանք մը առած էին։ անոր վարած ճոխ կեանքն ու պերճանքը չէին կրնար անուշադիր անցնիլ, իւղոտ պատառ փնտռող երիտասարդներու նշմարէն։

Օթել տ'Անկլեթէռը, Մեծ Կղզիի և Թարապիայի առաջնակարգ հիւրանոցները, պերճախօս ապացոյցներ էին օրիորդին նիւթական կացութեան, որ բաւական բացառիկ երեւոյթ մըն էր մայրաքաղաքին համար։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 54

ԿՆՈՌՈՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ՎԷՊ

Տեղական-ընտանեկան կեանքէ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ.

Ճամբորդութեան կեանքը արդէն բնական հանգամանքով մտերմութիւն կը հաստատէ ուղեւորներու միջեւ. Օր. Ճարմոզի ճամբորդութիւնը մանաւանդ որ մեծաթախտ ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունէր, համակրանքի բուռն կապով մը միացուցած էր իրենց՝ նոյնպէս մարդիկը, որոնք իրենց քաղաքավարութեան ու կենցաղագիտութեան ամբողջ մթերքը կը պարզէին, կարելի եղածին չափ գոհ ձգելու համար իրենց փափկասիրտ ուղեկիցը։

Օրիորդը և Սարգիս սեղանին վրայ մանրամասնաբար պատմեցին իրենց այն օրուան տուած արկածները ու տեսած գործերը և երբ խնդիրը կառք գնելուն եկաւ,

—Անշուշտ վարժ կառապանի մը պէտք ունիք ըսաւ նեռապետը։

Սարգիս նկատելով որ կառապանի ընտրութիւնը մեծ կշիռ ունի Օրիորդին ճակատագիրին վրայ և թէ անկշառ կառապան մը անհրաժեշտ է իրենց ապահովութեանը համար, Մելինէն կանչելով,

—Այո՛ պարո՛ն, պատասխանեց, դիտէ՛ք անանկ մէկը որուն բարոյականին կարելի ըլլայ վստահիլ և մանաւանդ մոլութիւն չունենայ։

—Ձիւդ պահանջուած մարդը կայ քովս որ հնոցպանութիւն կ'ընէ չոգենաւին մէջ, ամէն կատարելութիւններով օժտուած սուրբի պէս մարդ է, բայց մինակ մէկ պակասութիւն մը ունի, համր է։

—Հա՜մր է, շեշտեց Մելինէ, ինչպէս կ'ըլլայ տա։

Սարգիս քեռորդին ընդմիջելով,

—Աւելի աղէկ, ըսաւ, մինակ թէ կառք վարած է, և մանաւանդ Պոլիսը կը ճանչնայ։

Տասը տարի կառապանութիւն ըրած է նոյն իսկ Պոլսոյ մէջ, որուն ամէն փողոցները գիտէ։

—Ներեցէք տէր նաւապետ, առարկեց սպաներէն մէկը, համբութիւնը արդեօք արդելք չէ՞ այդ պաշտօնին, քանի որ համրը խուլ ալ կ'ըլլայ բընականաբար և խուլ կառապան մը միշտ վտանգ կը սպառնայ։

Ասոր առաւելութիւնը հոն է որ, յարեց նեռապետը ծիծաղելով, մեզմէ աղէկ կը լսէ ամէն ձայն, բայց չի կրնար խօսիլ. ծանր հիւանդութեան մը հետեւանքով կորսնցուցած է խօսելու կարողութիւնը։

—Ուրեմն բուն իսկ մեր պահանջած կառապանն է, յարեց Սարգիս, ուրախութեամբ, գոհ պիտի ըլլանք եթէ վազն իսկ հաճիք մեզ յղել։

—Ինչդ՞ մարդն ալ դժոխքէն ազատած՝ արքայութիւն ինկած պիտի ըլլայ, ըսաւ նեռապետը, անունը Աբրահամ է, հոս Հայ բարեկամ մը ներկայացուցած էր ինձ։

—Աբրահա՞մ. Հա՛յ է ուրեմն. հարցուց Օրիորդը մասնաւոր շեշտով մը։

—Այո՛, Հայ է և խիստ ազնիւ մարդ է Օրիորդ, պատասխանեց նեռապետը։

Սեղանէն վերջ նեռապետը մեկնեցաւ և հետեւեալ առաւօտ իսկ Աբրահամ հնոցպանի պաշտօնը ձգելով, չոգենաւէն մեկնեցաւ վերջնականապէս և կիրակնօրեայ լաթերը հագած, ներկայացաւ Օրիորդին, որուն պերճանքէն շլացած էր արդէն Պաքուէն մինչեւ Պոլիս, իրենց ճամբորդութեան միջոցին։ Սարգիս վերէն ի վար չափեց Աբրահամը, որուն այնչափ կարեւոր պաշտօն մը պիտի յանձնէր։ Երիտասարդին արտաքին երեւոյթը նպաստաւոր ազդեցութիւն ըրաւ Մելինէին ալ վրայ, և որոշուեցաւ տուին զայն իրենց կառապան ընտրելու։

Երկու օր վերջ պանդոկապետ՝ մեծ գործունէութեամբ, դատ էր վարելուչ կառք մը, երկու ընտիր ձիերով, որոնք ձիմարտապէս առաջնակարգ էին։ Օրիորդը անմիջապէս գնեց զանոնք, մօրեղբօրը հաճութեամբ։

Պանդոկապետը Թարապիայի և Մեծ Կղզիի պանդոկներուն ալ վարձած էր. ուստի Մելինէ իր սեփական կառքին մէջ նստելով, մօրեղբօրը հետ ուղղուեցաւ դէպի Թարապիա, իրենց նոր վարձած բնակարանը։

Օրիորդ Շարմոզի բնաւորութեան մէջ, թէեւ պերճանքի եւ շռայլութեան տենչը կը պակսէր, սակայն մօրը մեռնելէն ետք, թշուառ աղջիկը տեսնելով որ իր կեանքն ալ խորտակումի վիճակին մէջ է, և մայրը մանաւանդ տարէն տեսակ զեղչութեան մէջ կը լողայ, ինքն ալ գոնէ այդպէսով փոխարինութիւն մը ըրած ըլլալու համար, որոշած էր խիստ բարձր կեանք մը վարել կ. Պոլսոյ մէջ։ որուն այնչափ սիրահարած էր իր ներս մտած վայրկեանէն իսկ։

Թարապիայի մէջ չորաթի մը չափ կենալէ և Վոսփորի ամբողջ սիրուն գիւղերն ու զբօսավայրերը այցելելէ ետք, մօրեղբօրը հետ անցաւ Մեծ Կղզի, որ բոլորովին հրապուրեց զինք իր բնական աքանչելիքներով ու գեղակերտ չէնքերով։ Թէեւ եղանակը աշուն էր, բայց օդը խիստ պայծառ կ'երթար և Մելինէի առողջութիւնը այնչափ նպաստաւորուած էր այս օդափոխութենէն որ, տարիներէ ի վեր ծգգունած դէմքը ու դալկացած շրթունքները թեթեւ կարմրութիւն մը արտայայտել սկսած էին։ Ախորժակը պահպանուածին պէս բացուած էր, օրմէ մեծապէս օգտուած էր նաեւ իր վախտ իրանը՝ տեղի տալով զգալի լեցուցուութեան մը։ Մօրեղբայրը սրտի անկեղծ բերկրութեամբ կը տեսնար ասոնց ամէնքը և աւելի ևս կը մղէր աղջիկը, որպէս զի խորասուզուի այս յուսալից կեանքին մէջ, որ պիտի տեւականացնէր անոր առողջութիւնը։

Հակառակ հօրը՝ իր և մօրը նկատմամբ ցոյց տուած պաղ ընթացքին, Մելինէ դեռ չերմ գորով մը կը տածէր անոր մասին։ Պաքուէն մեկնելէն ի վեր ինչ որ տեսած էր, ուր որ այցելած էր և ինչ բան որ իրեն հաճոյք կը պատճառէր, անոնց ամէնքը մասնաւոր նամակներով կը նկարագրէր հօրը, չարունակ թախանձելով որ օր առաջ գայ միանայ իրենց, մէկտեղ վայելելու այս քաղցր կեանքը, որուն նմայն իսկ կարելի չէր գտնել Պաքուի մէջ։

Ալ հիմա ընիկ Պոլսեցիի մը չափ և գուցէ անկէ ալ աւելի ծանօթ էին Մելինէի Պոլսոյ ամբողջ զբօսավայրերը, ուր կը յաճախէր չարունակ, միշտ հեռու պահելով ինքզինքը ընկերութիւններէ, ա՛յ մարդու ներկայացուիլ կ'ուզէր և ոչ ալ կը փափաքէր որ մէկը իրեն ներկայացնէին։ Բացարձակապէս անկախ ապրիլ կը փափաքէր, օդին, ջուրին ու բնական տեսարաններու հետ միայն ընտելանալով։

Մելինէի սիրտը կոյս էր, դեռ աշխարհային սէր մը չէր կրցած հոն բոյն դնել, իրաւ է որ Պաքուի մէջ քիչ չատ անուն ունեցող երիտասարդներու ամէնքն ալ գլուխ զարկած էին այս մեծահարուստ օրիորդին, բայց ինքզինքնակեան վչտերու տակ ընկճուած, մանաւանդ մօրը տեւական հիւանդութենէն վշտահար՝ բնաւ սիրտ չէր ունեցած այս կարգի զգացումներու տեղի տալու։ Պոլսոյ մէջ սակայն հետաքրքրութիւնները աւելի խիստ հանգամանք մը առած էին։ անոր վարած ճոխ կեանքն ու պերճանքը չէին կրնար անուշադիր անցնիլ, իւղոտ պատառ փնտռող երիտասարդներու նշմարէն։

Օթել տ'Անկլեթէռը, Մեծ Կղզիի և Թարապիայի առաջնակարգ հիւրանոցները, պերճախօս ապացոյցներ էին օրիորդին նիւթական կացութեան, որ բաւական բացառիկ երեւոյթ մըն էր մայրաքաղաքին համար։

(Շարունակելի)

որոշ խօսեցաւ մէկը։ Ներվանան մինչեւ իսկ որոշ գաղափար մը չտար մարդուն վախճանին վրայով։ Երբեք չենք տեսներ քրիստոնէական եկեղեցիին տարեգրութեան մէջ որ մահը Յիսուսի սիրովը լեցուած հաւատացեալին սարսափ ազդէր, ու ամէնքն ալ Յիսուսի համար տանջուելը փառք մը չսեպէին։ Յարենտատ եմ, կ'ըսէր Իրենէոս, Հռոմ կ'երթամ աղացուելու՝ որպէս զի ձեր մէջը բաժնուիմ։ Աւետարանի փառաբեն դուրս այս տեսակ խօսք մը, բացատրութիւն մը ամէնուն ծիծաղը պիտի հրաւիրէր իր վրայ՝ բայց հոս չատ սիրով ընդունեցին թէ՝ իր աշակերտները և թէ՝ բարի հաւատացեալները։

Իրաւցնէ ալ այս երկու գլխաւոր կէտերը ցոյց չեն տար Աւետարանի մեծութիւնը։ Անոնք եթէ վերցնելու ըլլանք անկէ, այլ եւս Աւետարանը իր վրայ պաշտելութեան բան մը չունենար, և Յիսուս իբրեւ բարոյագէտ ա՛նքան արժէք պիտի ունենայ որքան ունի Մարկոս Աւրելիոս կայսրը, որ գրած է հեթանոս աշխարհի Աւետարանը, այսինքն իր «Մտածումներդ», որոնք կրնան Յիսուսի Աւետարանին ճիշդ կիսը դրուիլ, բայց քանի մը սահման վար կրնայ մնալ՝ մանաւանդ վերոյիշեալ երկու կէտերուն համար։

Ստոյիկեան փիլիսոփայութեան վերջին չառաւիղը եղող կայսեր այդ գիրքին համար՝ ամէնէն խիստ քննադատները կ'ըսեն թէ, իր մէջ երբեք չունի կէս մը որ հինայ, արդէն այսօր իսկ այս սկզբունքը չէ՞ որ կը պաշտպանենք, այսինքն չենք ընդունիր թէ մե՛ծ է այն գիրքը որ երբեք չի հինար։ Ուստի Յիսուսի Աւետարանն ալ, հոգ չէ թէ իր մատներով գրած չըլլայ ինք, միշտ քրիստոնէական աշխարհին բոլոր գիրքերուն մէջ մեծագոյնը և փառաւորագոյնը պիտի ըլլայ բարոյական այնքան կուռ և իմաստալից սկզբունքի մը վրայ հիմնուած ըլլալուն և իրեն իրբեւ ամբողջացուցիչ մաս ունենալուն համար Յաւիտենական կեանքին վրայ տուած յատակ տեսութիւններ։ Անակ որ այս երկուքը միայն բաւական պիտի ըլլան որ Աւետարանը երբեք չնեմանայ, ինքն մնայ մեծագոյններէն մէկը բոլոր գիրքերուն, առաջնորդը բոլոր մեծ բարոյագէտներուն, աղբիւրը մարդկային ընկերութեան բարոյքումը պատրաստողներուն։

«Երէ՛ ինչ որ կ'ուզես որ ուրիշն ալ քեզ ընէի սկզբունքը օր մը անտարակոյս յաւիտենապէս պիտի ապահովէ յաղթանակը Աւետարանին կռապաշտ գիրքերուն վրայ, ու կատարեալ մարդկային ընկերութիւն մը՝ աշխարհ միայն ա՛յն ատեն տեսնելու բաղդը պիտի ունենայ երբ կատարեալ բարոյականի այդ սկզբունքը, ըլլայ նաեւ սկզբունքը մարդկութեան բոլոր անդամներուն։ Զմրմեր արդեօք պահ մը անդրադառնալ այդ սկզբունքին վրայ. խորհրդածել անոր վրայ ու փորձով տեսնել արդարեւ Աւետարանի գերազանց բարձրութիւնը և անհուն անսահման մեծութիւնը։

ԿՈՐԻՒՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՎԷՆԷՑՈՒԷԼԱՅԻ ՄԷՋ

Լոնտոնէն կը գրեն թէ նախարարները հետեւեալ առաջարկութիւնները բրած են համաձայնութեան մը գալու համար։

1.— Կանխիկ դրամով վճարումներ։

2.— Խառն յանձնաժողովոյ մը տնուտնումը, որ բաղկանայ Վէնէցուէլայի և անոր դէմ պահանջումներ ընող իւրաքանչիւր երկրի ներկայացուցիչէ մը։ Այս յանձնաժողովը պիտի որոշէ վճարուելիք գումարները։

3.— Անհամաձայնութեան մը պարագային, Սպանիոյ թագաւորը պիտի ընտրուի իբրեւ իրաւարար, կամ, եթէ մեծամասնութիւնը տրամադիր չըլլայ ընդունելու երիտասարդ մեհապետին իրաւարարութիւնը, իբրեւ իրաւարար պիտի անուանուի Լուպէ Նախագահը։

4.— Բուէրթօ Բապէլլոյի և Լա Կուայրայի մէջ մաքսային հասոյթներուն հարիւրին երեսունին սահմանումը, մինչեւ որ բոլոր պահանջումները կարգադրուին։

5.— Դաշնակիցները պիտի ընդունին առաջին երեք ամիսներուն մէջ հարիւրին երեսունի ամբողջական գումարը։

6.— Այն պարագային երբ առաջին վճարումը չի գործադրուի ամսուան մը մէջ, համաձայնութիւնը խիստ գործադրութեան տրուելէ ետք, Պէլճիքան պիտի կարգէ յանձնաժողով մը վարելու համար մաքսերու վարչութիւնը։

Պերլինէն կը գրեն թէ պետութիւններուն համաձայնած կէտերը պարունակող արձանագրութեան ստորագրութիւնը վերահաս է։ Կը կարծուի թէ առաջնութեան խնդիրը պիտի չնորհուի Լա-Հէյի ատեանին, եթէ Մ. Պոուին ուրիշ որ և է առաջարկութիւն մը չը ներկայացնէ։

Ուաշինկթընէն ալ կը գրեն թէ Մ. Պոուին, Սըր Միքայէլ Հէուպոթի խնդրանքին վրայ, անգլիական դեսպանատունը գնաց, երբ իմացաւ որ Մ. Ռուզվելթ մերժած է ընդունիլ իրաւարարութեան պաշտօնները նախապատուութեան խնդրին մէջ։

Անգլիոյ դեսպանը իրեն յայտարարեց որ, ինքնուէնցայէ առաւելով անկարելի էր իրեն այցելել քանի մը օր։

Սակայն քիչ յետոյ, Անգլիոյ դեսպանը գնաց Մ. Պոուինի քով և անոր յայտնեց որ արձանագրութիւն մը ընդունած էր։

Իմացուած է որ դաշնակից պետութիւններու իւրաքանչիւրը պարտաւորած է արձանագրութեան երկու ծրագիրներ որոնք սահմանուած են ենթարկուելու Մ. Պոուինի ստորագրութեան։ Այս արձանագրութիւններուն առաջինը, ամէն պարագայի մէջ, պայման կը դնէ որ պահանջումներու բաժանումին խնդիրը ենթարկուի Լահէյի իրաւարար ատեանին, և պաշտօնը վերնայ անմիջապէս որ արձանագրութիւնը ստորագրուի։

Երկրորդ արձանագրութիւնը գըրուած է այն կերպով որով պահանջումները պիտի բաժնուին զանազան պահանջատէրներու միջեւ և վէճերուն վերաբերեալ անմիջապէս որ արձանագրութիւնը ստորագրուի։

Երկրորդ արձանագրութիւնը գրուած է այն կերպով որով պահանջումները պիտի բաժնուին զանազան պահանջատէրներու միջեւ և վէճերուն վերաբերեալ անմիջապէս որ արձանագրութիւնը ստորագրուի։

Իմացուած է որ դաշնակից պետութիւններու իւրաքանչիւրը պարտաւորած է արձանագրութեան երկու ծրագիրներ որոնք սահմանուած են ենթարկուելու Մ. Պոուինի ստորագրութեան։ Այս արձանագրութիւններուն առաջինը, ամէն պարագայի մէջ, պայման կը դնէ որ պահանջումներու բաժանումին խնդիրը ենթարկուի Լահէյի իրաւարար ատեանին, և պաշտօնը վերնայ անմիջապէս որ արձանագրութիւնը ստորագրուի։

Սակայն Գերմանիան կարծես թէ չուզեր հրաժարիլ Մարոքոյի մասին ունեցած իր տեսակէտերէն։ Գերմանիան կարծես թէ կ'ուզէ Ֆրանսայի հետ բանակցիլ։

Ֆրանսական դեսպանը Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարն ալ, իսկապէս, չքեղ հացկերոյթ մը տուած է, որուն ներկայ գտնուած են Պարսիկ իշխաններ և նախարարներ, անգլիական, գերմանական, ռուսական, աւստրիական ու հոլանտական դեսպանները։

Լօրտ Տօուն, հետեւեալ օրը ընդունած է Շահին եղբօրը այցելութիւնը, և իրիկունն ալ ներկայ գտնուած է այն հացկերոյթին զոր պատրաստման նախարարը տրքած էր ի պատիւ իրեն։

Մ. ՁԷՄԳՐԼԷՆ ԵՒ ՊՕԷՐՆԵՐԸ

Մ. Ձէմպրլէն յուզումնալից տեսակցութեան մը ենթարկուեցաւ զորավար Տէվէդի և ծայրագոյն հոլանտական ներու կուսակցութեան պատկանող քառասուն Պօէրներու հետ, և զորավար Տէվէդի կողմէ մեղադրուեցաւ իր քաղաքականութիւնը Վէրենիկիկի հաշտութեան պայմանները բանաձեւելուն համար։

Մ. Ձէմպրլէն ըսաւ թէ ըմբոստներու մասին ցոյց տրուած վարմունքով բանաձեւած չի կրնար ըլլալ հաշտութեան պայմանները։ Կը զարմանամ թէ, ըսաւ Մ. Ձէմպրլէն, ինչպէս Պօէրները կ'ըսեն թէ կառավարութիւնը հավակրութիւն չը ցուցներ իրենց նեղութեամբ, մինչ անիկա անընդհատ կ'աշխատի կարելի եղած բարենորոգումները մտցնելու համար երկրին մէջ։

Մ. Ձէմպրլէն, ըսաւ դարձեալ թէ, Պօէրները երբեք ընկճող, կործանող բեռներու տակ դրուած չեն, ու եթէ անոնք յամառին իրենց տրտունջի ու դժգոհութիւնի մէջ, բնականաբար այսուհետեւ ո և է զիջողութիւն կարելի չի պիտի ըլլայ ընել իրենց։

Պլէօմֆոնթայնէն կը գրեն թէ զորավար Տէվէդ անակնկալ խզում մը առաջ բերած է։ Զորավարը չէ երեւցած կառավարական չէնքին մէջ, անցեալ հինգշաբթի առաւ ուրիշ Պօէր քաղաքացիներու հետ։ Կը կարծուի թէ իր չի գալուն պատճառը իր երկրին կողմէ ընտրուած չըլլալն է եւ մէյմըն ալ զորավարը կը կ·ըթէր որ իր եղբայրը, որուն հետ սրդոված է, ներկայ պիտի ըլլար, թէեւ ճշմարտութիւնը այն է որ զորավարը կ'ուզէր Վէրենիկիկի պայմանագիրը պատռել և նորէն սկսիլ։ Պլէօմֆոնթայնի մէջ շատ ծանր կացութիւն մը կը տիրէ։ Օրինապահներու, Զգաստաւորականներու, եւ Ծայրայեղականներու երեք կուսակցութիւններ կան որոնք սկսած են ոգորիլ։ Այս կուսակցութիւններուն մէջ մանաւոր դեր կը խաղայ Տէվէդ եղբայրներուն հակառակութիւնը, որովհետեւ Օ, ինապահներուն պետն է Բիէռ Տէվէտ և այս օրինապահները կ'ուզեն կառավարութեան գործակցիլ։ Մինչդեռ Քրիսթիան Տէվէդ միւս կողմին յորած է։

Մ. Ձէմպրլէնի և պօէր պատուիրակութեան մէջ տեղի ունեցած խօսակցութեան մէջ նախարարը կրկնած է դարձեալ որ, այն Պօէրները որ միշտ բարեկամ մնացած են Անգլիոյ, անոնք են որ աւելի ներողութեան արժանի ըլլալու իրաւունք ունին։ Պօէր պատուիրակութիւնը խնդրեց որ ըմբոստներուն համար ընդհանուր ներում ըլլայ, իսկ Մ. Ձէմպրլէն ի պատասխան ըսաւ որ «դո՛ւք ի՞նչ ըրիք ձեր ըմբոստներուն, դուք օգնեցի՞ք ազգային լրտեսներուն և երկրորդ, հասարակութիւնը խնդրանք մը տուած էր ձեր եկեղեցական ժողովին որով կը խնդրէր որ Ս. Հաղորդութիւն չտուի անոնց»։ Իսկ Վէրենիկիկի պայմանագրին վրայ խօսելով, Մ. Ձէմպրլէն անոր դէմ գործածուած ամէն ոտնձգութիւններու դէմ բողոքեց և ըսաւ որ եթէ հարկ ըլլայ անոր պայմանները վերքննել, այդ գործն ալ մինակ իրեն կ'իյնայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՁԱՐԸ ԵՒ ՖԻՆԼԻՆԵՐԸ

Ձարը՝ Ֆինլանտայի այն 14,798 բնակիչներուն դէմ որոնք թերացան իրենց պարտականութեան մէջ, չմասնակցելով 1902ի զինուորագրութեան, հրամանագիր մը հրատարակած է որով անօրինած է որ անոնք որ պետական պաշտօններու մէջ են անմիջապէս ճամբուին և երբ անոնցմէ մէկը օտար երկիր երթալ ուզէ հինգ տարի անցագիր չտրուի, և անոնցմէ անձնապահ զինուորներու գումարտակ մը ալ կազմուի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 10 Փետր. — Երեսփ. Ժողովը երկար վիճաբանութենէ մը ետքը, յանձնաժողովի մը ղրկեց այն օրինագիծը որ կ'արտօնէ կառավարութիւնը, հանրային պարտքէն 3,620 միլիոն քուրոնի տոկոսը 4.2%ի վերածելու։ Աւանդատուներէն մեծ մասը հանրային պարտուց տոկոսը 4%ի վերածելու կողմը յարեցաւ, բայց եւմանական նախարարը յայտարարեց թէ իր դիմադրութիւնը պարտատել չէ այնպիսի փոփոխութիւն մը, որուն պայմանները կարենան յեղաշրջում յառաջ բերել Ռանդի տերերուն միջեւ, կամ անոնց եկամուտները խախտել։ (Ծափեր։

ԿԼԱՍԿՕ.—Քլայտ գետը յորդելով, երկաթուղիները ողողեց։ Քանի մը տուներ փլան։ Նիւթական վնասները քանի մը հազար ոսկի են։

ՁԷԹԻՆԵՔ.— Սեւ Լերան Կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղղելով աւստրիմանա Կառավարութեան, առաջարկեց առեւտրական դաշնագիր մը կնքել։

ԲԱՐԻԶ.— Մ. Ժօռէս տեսակցութեան մը միջոցին հերքեց այդ զրոյցները թէ մտադիր է Տրէյֆիւսի խնդիրը վերբանալ, Մ. Սիվդոնի ընտրութեան վրայ վիճաբանութեան առթիւ, և ըսաւ թէ ի պատեհ ժամու պիտի խօսի առանց տկարանալու, առանց բան մը ծածկելու։ Կը հաւատան թէ Մ. Ժօրէս նպատակ չունի Երեսփ. Ժողովի մէջ ապացուցանելու Տրէյֆիւսի անմեղութիւնը, այլ կ'ուզէ քաղաքական գործ մը կատարել, պատասխանելով ազգայնականներու զրգռումներուն։

—Երեսփ. Ժողովը այսօր վիճաբանեցաւ Մ. Ռուվիէի ծրագրին վրայ, տնական պէտքերու համար օդի հանողներուն առանձնաշնորհումը չնչելու համար։ Առենաբաններէն մեծ մասը հակառակ խօսեցաւ ծրագրին և ժողովին մեծամասնութիւնը ծրագրին դէմ կ'երեւէր։ Եւմանական նախարար Մ. Ռուվիէ այն տեղն միջամտեց, և քննէպարկութիւնը վաղուան յետաձգել տուաւ։

—Ճիպութիէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի և Հապէշիստանի միջեւ յարաբերութիւնները միշտ բարեկամական են, թէպէտ անգլիական տարբերեր ըլլալով մեր մէջ։ Զորավարը չէ երեւցած կառավարական չէնքին մէջ, անցեալ հինգշաբթի առաւ ուրիշ Պօէր քաղաքացիներու հետ։ Կը կարծուի թէ իր չի գալուն պատճառը իր երկրին կողմէ ընտրուած չըլլալն է եւ մէյմըն ալ զորավարը կը կ·ըթէր որ իր եղբայրը, որուն հետ սրդոված է, ներկայ պիտի ըլլար, թէեւ ճշմարտութիւնը այն է որ զորավարը կ'ուզէր Վէրենիկիկի պայմանագիրը պատռել և նորէն սկսիլ։ Պլէօմֆոնթայնի մէջ շատ ծանր կացութիւն մը կը տիրէ։ Օրինապահներու, Զգաստաւորականներու, եւ Ծայրայեղականներու երեք կուսակցութիւններ կան որոնք սկսած են ոգորիլ։ Այս կուսակցութիւններուն մէջ մանաւոր դեր կը խաղայ Տէվէդ եղբայրներուն հակառակութիւնը, որովհետեւ Օ, ինապահներուն պետն է Բիէռ Տէվէտ և այս օրինապահները կ'ուզեն կառավարութեան գործակցիլ։ Մինչդեռ Քրիսթիան Տէվէդ միւս կողմին յորած է։

Մ. Ձէմպրլէնի և պօէր պատուիրակութեան մէջ տեղի ունեցած խօսակցութեան մէջ նախարարը կրկնած է դարձեալ որ, այն Պօէրները որ միշտ բարեկամ մնացած են Անգլիոյ, անոնք են որ աւելի ներողութեան արժանի ըլլալու իրաւունք ունին։ Պօէր պատուիրակութիւնը խնդրեց որ ըմբոստներուն համար ընդհանուր ներում ըլլայ, իսկ Մ. Ձէմպրլէն ի պատասխան ըսաւ որ «դո՛ւք ի՞նչ ըրիք ձեր ըմբոստներուն, դուք օգնեցի՞ք ազգային լրտեսներուն և երկրորդ, հասարակութիւնը խնդրանք մը տուած էր ձեր եկեղեցական ժողովին որով կը խնդրէր որ Ս. Հաղորդութիւն չտուի անոնց»։ Իսկ Վէրենիկիկի պայմանագրին վրայ խօսելով, Մ. Ձէմպրլէն անոր դէմ գործածուած ամէն ոտնձգութիւններու դէմ բողոքեց և ըսաւ որ եթէ հարկ ըլլայ անոր պայմանները վերքննել, այդ գործն ալ մինակ իրեն կ'իյնայ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Լորտ Տօուն, անգլիացի պատուիրակը որ Ծերակալի պատուանշանը Դեհրան տարած էր, շատ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտած է Պարսկաստանի մէջ։ Շահը չքեղ հացկերոյթ մը և պարահանդէս մը տուած է, ու անոնցմէ չորեքշաբթի օրն ալ մասնաւոր ունկնդրութեան մը հրաւիրուած է Վեհ. Շահէն, գահոյից հայելազարդ սրահին մէջ։ Ունկնդրութեան պահուն, որ շատ սիրալիր եղած է, Շահը նախ և առաջ էտուարտ թագաւորին որպիսութիւնը հարցուցած է և յետոյ առաջարկած է անգլիացի պատուիրակին որպէս զի որսի երթայ Դեհրանի շրջակայքները, սակայն պատուիրակը յօդացաւ ունենալուն համար չէ կրցած ընդունիլ Շահին այս հրաւէրը։

Պատուիրակը այցելած է պատերազմական նախարարին եւ իրիկուան դէմ ընդունած է դեսպաններուն փոխադարձ այցելութիւնը։ Արտաքին գործոց նախարարն ալ, իսպահա, չքեղ հացկերոյթ մը տուած է, որուն ներկայ գտնուած են Պարսիկ իշխաններ և նախարարներ, անգլիական, գերմանական, ռուսական, աւստրիական ու հոլանտական դեսպանները։

Լօրտ Տօուն, հետեւեալ օրը ընդունած է Շահին եղբօրը այցելութիւնը, և իրիկունն ալ ներկայ գտնուած է այն հացկերոյթին զոր պատրաստման նախարարը տրքած էր ի պատիւ իրեն։

Մ. ՁԷՄԳՐԼԷՆ ԵՒ ՊՕԷՐՆԵՐԸ

Մ. Ձէմպրլէն յուզումնալից տեսակցութեան մը ենթարկուեցաւ զորավար Տէվէդի և ծայրագոյն հոլանտականներու կուսակցութեան պատկանող քառասուն Պօէրներու հետ, և զորավար Տէվէդի կողմէ մեղադրուեցաւ իր քաղաքականութիւնը Վէրենիկիկի հաշտութեան պայմանները բանաձեւելուն համար։

Մ. Ձէմպրլէն ըսաւ թէ ըմբոստներու մասին ցոյց տրուած վարմունքով բանաձեւած չի կրնար ըլլալ հաշտութեան պայմանները։ Կը զարմանամ թէ, ըսաւ Մ. Ձէմպրլէն, ինչպէս Պօէրները կ'ըսեն թէ կառավարութիւնը հավակրութիւն չը ցուցներ իրենց նեղութեամբ, մինչ անիկա անընդհատ կ'աշխատի կարելի եղած բարենորոգումները մտցնելու համար։ Զի դեսպանը և Ֆրանսայի հանրային կրթութեան նախարարը համաձայնեցան որպէս զի չորս չինացի ուսանողներ մտնեն Բարիզի չորս գործնական վարժարանները, առեւտրական, հանքագործական, բազմարուեստական և էքոլ Սանդրալ, որպէս զի կարենան մասնագէտներ ըլլալ և դասախօսել չինական համալսարանի մը մէջ։ Ու Զինատանէն տակաւին ութը չինացի ուսանողներ ալ մօտերս Բարիզ պիտի գան հետեւելու ուսման։

ԱՅԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

Թարգմանեց ԹԱՍԻՄ

ցատկապէս «Մանզումէ»ի համար

ԵԱՐԴԱԼ ՍԷՐՈՐԴ ԳԻՐՔԸ

ԽՆԱՄՈՎ ՊԱՀԵՑԷՔ ԹԻԹԵՐԸ

109—120

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Լորտ Տօուն, անգլիացի պատուիրակը որ Ծերակալի պատուանշանը Դեհրան տարած էր, շատ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտած է Պարսկաստանի մէջ։ Շահը չքեղ հացկերոյթ մը և պարահանդէս մը տուած է, ու անոնցմէ չորեքշաբթի օրն ալ մասնաւոր ունկնդրութեան մը հրաւիրուած է Վեհ. Շահէն, գահոյից հայելազարդ սրահին մէջ։ Ունկնդրութեան պահուն, որ շատ սիրալիր եղած է, Շահը նախ և առաջ էտուարտ թագաւորին որպիսութիւնը հարցուցած է և յետոյ առաջարկած է անգլիացի պատուիրակին որպէս զի որսի երթայ Դեհրանի շրջակայքները, սակայն պատուիրակը յօդացաւ ունենալուն համար չէ կրցած ընդունիլ Շահին այս հրաւէրը։

Պատուիրակը այցելած է պատերազմական նախարարին եւ իրիկուան դէմ ընդունած է դեսպաններուն փոխադարձ այցելութիւնը։ Արտաքին գործոց նախարարն ալ, իսպահա, չքեղ հացկերոյթ մը տուած է, որուն ներկայ գտնուած են Պարսիկ իշխաններ և նախարարներ, անգլիական, գերմանական, ռուսական, աւստրիական ու հոլանտական դեսպանները։

Լօրտ Տօուն, հետեւեալ օրը ընդունած է Շահին եղբօրը այցելութիւնը, և իրիկունն ալ ներկայ գտնուած է այն հացկերոյթին զոր պատրաստման նախարարը տրքած էր ի պատիւ իրեն։

ՍԱՔՍՈՆԻՈՅ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

Ժընէվէն կը գրեն թէ Լուիզ իշխանուհին և և Մ. Ժիրօն, երէկ իրիկուն բաժնուեցան իրարմէ։ Իշխանուհին տասնրհինգ օրէն պիտի մեկնի Ժընէվէն, հաւանաբար Սալպպուրկ երթալու համար։ Իր եղբայրներէն մէկը Ժընէվ պիտի գայ, իշխանուհին հետ տեսակցելու համար։ Մայրական սէրը իր յաղթանակը տարած է, բայց պայքարը տնողոք եղած է, նկատի առնելով փաստաբան Մ. Մ. Լաչենալի ու Զէհմի կողմէ եղած հիգերը։ Մ. Ժիրօն ուզէր վարմունք մը ունենար է, նոյն իսկ մէկդի քաշուեր է, թէեւ տակէ առաջ փորձեր է ընդդիմանալ իշխանուհին ճամբորդութեան, երբ կ'ուզէր Մանթոնէն հեռանալ, տղուն մերձակայելու համար։ Ֆրանսական իշխանութիւնները, որոնք չէին ուզէր դժուարութիւններ ունենալ գերման կառավարութեան հետ, սկսած էին երկու սիրահարները նեղել, պաշտօնական թուղթեր ուզելով, զորս չէին կրցած հայթայթել անոնք։ Ժընէվ հասնելուն՝ իշխանուհին տեսած էր անկարելութիւնը գերմանիա դառնալուն, ուրկէ պիտի արտաքսուէր և կամ պիտի արգելափակ ըլլար։ Այս պարագային էր որ գերագոյն տագնապ մը առաջ եկաւ, որուն հետեւանքը եղաւ վերջնական բաժանումը։ Պանդոկին սպասաւորներուն պատմածին նայելով, իշխանուհին և Մ. Ժիրօնի բաժանումը սրտայոյզ եղած է։ Սակայն, կայսրանին մէջ, Մ. Ժիրօն անողոք դէմք մը առած էր, և կառախումբ նստելէ առաջ, լամբակին վրայ կար մանուշակներու փոքրիկ փունջ մը։ Պանդոկին մէջ իշխանուհին մարդու չերեւար. բայց կը հաւատաւի թէ արտասուքի ու ջիղերու տագնապի մը ենթարկուած է։ Կը վախցուի որ ծննդաբերութիւնը կանխահաս ըլլայ. իր տղուն, մօրը և Ժիրոնի անունը կուտայ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Բարիզի Զինացի նոր դեսպանը ծանոյց թէ այսուհետեւ աւելի մեծ զարկ մը պիտի տայ Ֆրանսայի չինական հաստատութիւններուն։ Երեք տարիէ ի վեր, հազիւ թէ չորս ուսանող ղրկուած էր Բարիզ, Բէլճիկի լեզուաբանական վարժարանէն, Ֆրանսերէնը ու ֆրանսական մեթոտները սորվելու համար։ Զի դեսպանը և Ֆրանսայի հանրային կրթութեան նախարարը համաձայնեցան որպէս զի չորս չինացի ուսանողներ մտնեն Բարիզի չորս գործնական վարժարանները, առեւտրական, հանքագործական, բազմարուեստական և էքոլ Սանդրալ, որպէս զի կարենան մասնագէտներ ըլլալ և դասախօսել չինական համալսարանի մը մէջ։ Ու Զինատանէն տակաւին ութը չինացի ուսանողներ ալ մօտերս Բարիզ պիտի գան հետեւելու ուսման։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՁԱՐԸ ԵՒ ՖԻՆԼԻՆԵՐԸ

Ձարը՝ Ֆինլանտայի այն 14,798 բնակիչներուն դէմ որոնք թերացան իրենց պարտականութեան մէջ, չմասնակցելով 1902ի զինուորագրութեան, հրամանագիր մը հրատարակած է որով անօրինած է որ անոնք որ պետական պաշտօններու մէջ են անմիջապէս ճամբուին և երբ անոնցմէ մէկը օտար երկիր երթալ ուզէ հինգ տարի անցագիր չտրուի, և անոնցմէ անձնապահ զինուորներու գումարտակ մը ալ կազմուի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 10 Փետր. — Երեսփ. Ժողովը երկար վիճաբանութենէ մը ետքը, յանձնաժողովի մը ղրկեց այն օրինագիծը որ կ'արտօնէ կառավարութիւնը, հանրային պարտքէն 3,620 միլիոն քուրոնի տոկոսը 4.2%ի վերածելու։ Աւանդատուներէն մեծ մասը հանրային պարտուց տոկոսը 4%ի վերածելու կողմը յարեցաւ, բայց եւմանական նախարարը յայտարարեց թէ իր դիմադրութիւնը պարտատել չէ այնպիսի փոփոխութիւն մը, որուն պայմանները կարենան յեղաշրջում յառաջ բերել Ռանդի տերերուն միջեւ, կամ անոնց եկամուտները խախտել։ (Ծափեր։

ԿԼԱՍԿՕ.—Քլայտ գետը յորդելով, երկաթուղիները ողողեց։ Քանի մը տուներ փլան։ Նիւթական վնասները քանի մը հազար ոսկի են։

ՁԷԹԻՆԵՔ.— Սեւ Լերան Կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղղելով աւստրիմանա Կառավարութեան, առաջարկեց առեւտրական դաշնագիր մը կնքել։

ԲԱՐԻԶ.— Մ. Ժօռէս տեսակցութեան մը միջոցին հերքեց այդ զրոյցները թէ մտադիր է Տրէյֆիւսի խնդիրը վերբանալ, Մ. Սիվդոնի ընտրութեան վրայ վիճաբանութեան առթիւ, և ըսաւ թէ ի պատեհ ժամու պիտի խօսի առանց տկարանալու, առանց բան մը ծածկելու։ Կը հաւատան թէ Մ. Ժօրէս նպատակ չունի Երեսփ. Ժողովի մէջ ապացուցանելու Տրէյֆիւսի անմեղութիւնը, այլ կ'ուզէ քաղաքական գործ մը կատարել, պատասխանելով ազգայնականներու զրգռումներուն։

—Երեսփ. Ժողովը այսօր վիճաբանեցաւ Մ. Ռուվիէի ծրագրին վրայ, տնական պէտքերու համար օդի հանողներուն առանձնաշնորհումը չնչելու համար։ Առենաբաններէն մեծ մասը հակառակ խօսեցաւ ծրագրին և ժողովին մեծամասնութիւնը ծրագրին դէմ կ'երեւէր։ Եւմանական նախարար Մ. Ռուվիէ այն տեղն միջամտեց, և քննէպարկութիւնը վաղուան յետաձգել տուաւ։

—Ճիպութիէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի և Հապէշիստանի միջեւ յարաբերութիւնները միշտ բարեկամական են, թէպէտ անգլիական տարբերեր ըլլալով մեր մէջ։ Զորավարը չէ երեւցած կառավարական չէնքին մէջ, անցեալ հինգշաբթի առաւ ուրիշ Պօէր քաղաքացիներու հետ։ Կը կարծուի թէ իր չի գալուն պատճառը իր երկրին կողմէ ընտրուած չըլլալն է եւ մէյմըն ալ զորավարը կը կ·ըթէր որ իր եղբայրը, որուն հետ սրդոված է, ներկայ պիտի ըլլար, թէեւ ճշմարտութիւնը այն է որ զորավարը կ'ուզէր Վէրենիկիկի պայմանագիրը պատռել և նորէն սկսիլ։ Պլէօմֆոնթայնի մէջ շատ ծանր կացութիւն մը կը տիրէ։ Օրինապահներու, Զգաստաւորականներու, եւ Ծայրայեղականներու երեք կուսակցութիւններ կան որոնք սկսած են ոգորիլ։ Այս կուսակցութիւններուն մէջ մանաւոր դեր կը խաղայ Տէվէդ եղբայրներուն հակառակութիւնը, որովհետեւ Օ, ինապահներուն պետն է Բիէռ Տէվէտ և այս օրինապահները կ'ուզեն կառավարութեան գործակցիլ։ Մինչդեռ Քրիսթիան Տէվէդ միւս կողմին յորած է։

Մ. Ձէմպրլէնի և պօէր պատուիրակութեան մէջ տեղի ունեցած խօսակցութեան մէջ նախարարը կրկնած է դարձեալ որ, այն Պօէրները որ միշտ բարեկամ մնացած են Անգլիոյ, անոնք են որ աւելի ներողութեան արժանի ըլլալու իրաւունք ունին։ Պօէր պատուիրակութիւնը խնդրեց որ ըմբոստներուն համար ընդհանուր ներում ըլլայ, իսկ Մ. Ձէմպրլէն ի պատասխան ըսաւ որ «դո՛ւք ի՞նչ ըրիք ձեր ըմբոստներուն, դուք օգնեցի՞ք ազգային լրտեսներուն և երկրորդ, հասարակութիւնը խնդրանք մը տուած էր ձեր եկեղեցական ժողովին որով կը խնդրէր որ Ս. Հաղորդութիւն չտուի անոնց»։ Իսկ Վէրենիկիկի պայմանագրին վրայ խօսելով, Մ. Ձէմպրլէն անոր դէմ գործածուած ամէն ոտնձգութիւններու դէմ բողոքեց և ըսաւ որ եթէ հարկ ըլլայ անոր պայմանները վերքննել, այդ գործն ալ մինակ իրեն կ'իյնայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՁԱՐԸ ԵՒ ՖԻՆԼԻՆԵՐԸ

Ձարը՝ Ֆինլանտայի այն 14,798 բնակիչներուն դէմ որոնք թերացան իրենց պարտականութեան մէջ, չմասնակցելով 1902ի զինուորագրութեան, հրամանագիր մը հրատարակած է որով անօրինած է որ անոնք որ պետական պաշտօններու մէջ են անմիջապէս ճամբուին և երբ անոնցմէ մէկը օտար երկիր երթալ ուզէ հինգ տարի անցագիր չտրուի, և անոնցմէ անձնապահ զինուորներու գումարտակ մը ալ կազմուի։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

11 Փետրուար 1903

Ֆրանս.	3% (3% Français)	100 02
Ռէժի	(Tab. Turcs)	376 —
Գէնսօլիա	(R. Turque D.)	30 32
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	129 75
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	606 —
Ֆրանսվալ	(Transvaal)	146 —

ՀԱՎԱՏԻՍԻ ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Մէջքէի միւքէրրէմմէ սէհիրէ էճզախանէսինէ լլուզիմիւ օլուպ կէօն. տէրիլէն տէֆթէր մուճիպինճէ միւպահեա վէ իրսալը մուգթէզա պուլունան էճզա վէ էտէվմէք թըպպիւէնին միւպահասը իշին իճապ իտէն միւնագասա տէրատէթի իճրա պուլունուսուղը ճիւէթլէ էճզա վէ էտէվմէք մէզքիւրէնին իթհասնա թալիպ օլանլարը մալիւմաթը լազմէյի տալզ վէ իսթիհսալ իշին չէհրի Շուպաթը տէօրտիւնճի սալը կիւնիւ սահթ եէտիսէն օնա գատար Տախիլիէ Նէզարէթի էճլիլէսի միւպահասթ գամիսօնունա միւրաճահաթ էյլէմէլէրի լիւզումիւ իլան օլունուր։

ՆԵՐՔԻՆ

100,000 ՈՍԿԻԻ ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ. —Մէկ քանի օրէ ի վեր, և աւելի յառաջ երթալով, մէկ քանի շաբաթէ ի վեր հասարակութեան մէջ զրոյցը կը շրջէր հարիւր հազար ոսկիի մեծ մանկութեան մը։ Այսչափ կարեւոր մանկութիւն մը ընականաբար կարելի չէր արուեստական միջոցներով ծածկել հրապարակէն, քանի որ անգամ մը շշուկը սկսած էր հասարակութեան բերանին մէջ։ Հետեւաբար երբ տարածմունքը կը կրկնուէր ու կը կրկնուէր, առանց յոռի հետեւանք մը արտադրելու, տարածմունքը կը պահանջէր որ ընդունէինք թէ՝ անգոյ զրպարտութիւն մըն է ան, նախանձորդ մրցակիցներու կողմէ յերիւրուած։

Երկու օրէ ի վեր ամէն մարդ իրարու կը հարցնէ թէ՝ ո՞վ է արդեօք այս մեծ տունը, որուն համար կտակած կը շրջի թէ պիտի մնանկանայ։ Իրաւ է որ առանկ պարագաներու մէջ թէեւ կարելի չէ վճռական գուշակութիւն մը ընել, սակայն մեր աս ու ան կողմէն առած տեղեկութիւններէն սա գաղափարը գոյացուցած ենք թէ՝ ատան

ծախսն, հակառակ այս տարի անցած տարուընէ շատ ածուխ եկած ըլլալուն, ազգարարեց Թաղապետութեանց, հսկել ածխավաճառներուն վրայ արգիլելու համար զանոնք, 100 օքա ածուխը 40 դրուշէն աւելի չծախելու։ Այն ածխավաճառը որ այս գինէն աւելի արժէքով կը ծախէ ապրանքը, կամ չուր կը թափէ անոր վրայ ծանր կշռել տալու համար, դրամական տուգանքի պիտի դատապարտուի։ Կրկնութեան պարագային պարմները աւելի ծանր պիտի ըլլան։

ԹԷՌԻՐՏԱՂԻ մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ տեղին Իարէի ժողովին անդամ հայ և յոյն վաճառականներէն, ուսումնասիրելու համար այն միջոցները, որոնցմով կարելի պիտի ըլլայ երկրագործութիւնը, արհեստները և վաճառականութիւնը զարգացնել։

—Նոյն քաղաքին մէջ չինուած Թաղապետական պաշտօնարանին բացումը քիչ օրէն պիտի կատարուի։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՁԻԵՐԸ.—Կայս. Իրատեսով օտար երկիր արտածուած օսմ. ձիերէն փոխանակ 5 ոսկիի տուրք մը առնուելու, անոր տեղ ձիին արժէքին վրայ հարիւրին 1 մաքսատուրք պիտի առնուի։

ՑՈՒՆԱՑ Պարիարքարանը չրջաբերականով մը ծանոյց Եւրոպայի և Ամերիկայի օրթոդոքս հասարակութեանց, որպէս զի Պարիարքարանի կողմէ վաւերական յանձնարարագիր չունեցող եկեղեցականներ պաշտօնապէս չճանչցուին և դրամապէս չնպաստուի անոնց։

ՕՍՄ. ԹԷՆՊԷՌԻՆԵՐԸ.— Ծանուցուեցաւ բոլոր մաքսատանց տնօրէններուն Թէ, օտար երկիրներու բերք եղող թէնպէքիները պիտի գրաւուին և Բէյտի վարչութեան ներկայացուցիչին ներկայութեան պիտի այրուին։

ԷՏԻՐՆԷի ոչ-իսլամ հասարակութեանց 1319 տարիին զինուորական տուրքերուն բաշխման յանձնաժողովը իր պաշտօնը աւարտած է և Հայ ժողովուրդին վճարելիք 66,114 ղրուշին բաշխումը և ատիճանի վրայ կատարուած է։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՁՈՒՐ.—Գրեցինք թէ Աֆ. Գարահիսարէն 3 ժամ անդին գտնուած «էքշի սու» անուամբ հանքային ջուրին շահագործումը Համիտէ մանկանց հիւանդանոցին յատկացուած էր։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց պանդոկ և այլ շէնքեր կառուցանել նոյն ջուրին ակունքին մօտ, որմէ 200 մէթր անդին ալ երկաթուղին կ'անցնի։ Այս հանքային ջուրը Գերմանիոյ մէջ քննուելով հաստատուած է թէ ան եւրոպական համանման ջուրերէն գերազանց է և սատմաքի հիւանդութիւններու շատ օգտակար։

ԽՏԻՎՔ, ներկայ գտնուելով Օրէրա Խտիվէյի մէջ «Բրօգէրբէնի» ներկայացման, իր օթեակը կանչած է անոր հեղինակը Մ. Բամիյլ Սէնսանը և ջերմագին շնորհաւորած է զայն։

ՄԻՍԻՆ ԳԻՆԸ.— Սելանիկէն 4000 և Տրապիզոնէն 2800 ոչխար ճամբայ հանուած են դէպի Պոլիս։ Ցունվար 5էն 23 Ուզուն Զայիր հասած ոչխարներուն թիւն է 5845 քարան, 2750 քէվերճը, և 1900 այծ, որոնք մասվաճառներուն մէջ բաշխուած են 5 ղրշ. 30 փր.ի. 8ղրշ. 10 փր.ի և 7 ղրշ. 30 փր.ի։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան պահակնաւը «Սքութ», երէկ Մալթա մեկնեցաւ։ Անոր տեղ պիտի գայ «Մաճվիզը»։

ՍԵԼԱՆԻԿի պանքային անօրէն, Մ. Ալֆրէտ Միղրահի Պոլիս եկաւ։

)(109)(

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

ԳՐԱԲԱՐ ԲՆԱԳԻՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ՔԱՍԻՄ

Ժ. Թո՛ղ խառնուի, միանա՛յ ասո՛ր՝ (կոյնակին) Քու հրամանդ, յիմաստացած քար սրտերը՝ Քու խօսքդ արգիւնաւորելու ընդունակ դարձնելու համա՛ր։ Քու սքանչելիքներուդ հրաչքի այս գաւազանը զա՛րկ, մխէ, Թուլցած սրտերու ու լքուած հոգիներու մէջ և հաստատելով ամուրցո՛ւր զանոնք, որ անդրդուելի կերպով չիտակ կանգնին. իսկ տեղէն չշարժողները կակուղցո՛ւր որ արթնանն ու հեղ հոգիով Քու ստուանաւանդ պատուէրդ իմանան՝ Պաղոսին ու Մատթէոսին պէս։ Այս պատուէրդ՝ ո՛վ մարդասէր, խաչիդ երախտիքը յիշեցուր որով անճառելիներ գործեցիր. նոր տապանակդ վերցնող պանծալի լծակներով՝ պարտքերուս վճանգը վերցո՛ւր ինձմէ, ո՛վ ապրեցնող։ Ցամառած սրտերու աղբիւրները՝ այս կեանքի ձայնը լսելու համար՝ Քու կամքովդ Թող բացուին, ո՛վ Զօրաւոր։ Քու այս մեծ բարութեան հրամանովդ՝ խուլերուն ականջները Թող լսեն. ասոր ձեռքով Թող բացուին՝ համբ եղողներուն լեզուները. ասով Թող լուսաւորուին աչքի տեսութիւնները՝ մաքուր կերպով ու ակնապիշ Քեզ նայելու համար՝ անայլայլաբար. յափրացողները Թող զղջան, դառնան ու կ'ազդուրուին ընձեռէ՝, ո՛վ Տէ՛ր, արցունքի անձրեւ տուր ինձ՝ որ պագնապած եմ։ Քեզմով՝ ասիկայ (կոյնակը) մեզ համար Թող -ըլլայ ցընծութեան լուր, ուրախութեան ձայն, բերկրութեան խօսք, հանգստանուագ, երանութեան նիւթ, (հոգեւոր) փրկութեան պատճառ, քաւութեան առիթ, վիշտերու մերժում. խեղդումներու խզում. նեղութիւններու ընդարձակութիւն. խիթերու կրճատում. հեծեծանքներու հալածում. հառաչանքներու թեթեւացում. պէտքերու ապահովութիւն. կիրքերու չափաւորութիւն. վնասութիւններու սփոփանք. ցաւերու բժշկութիւն. Թուլութեանց տոկունութիւն և անտեսուածներուն՝ ուշադրութիւն։

ԺԱ. Այս ցանկալի անխոտոր ու չիատակ կամուրջով՝ ու երկինքը երթալու բարձրաբերձ ու սրբահետ երկնաչափ սանդուխով՝ Քու օրհնաբանուած և սահաւոր անուն ունեցող Հօրդ առնելով ներկայացուր զիս, ո՛վ բարերար, որպէս զի Հոգիիդ առաջնորդութեամբը անբաժանելի կերպով միանամ Քեզ. որով միակ սուրբ և միակ ու միանական տերութեանդ՝ և անեղ արարչութեանդ՝ Թէ՝ կենդանիներէն և Թէ՝ անշունչ արարածներէն վայելուչ գոհութեամբ փառք և իշխանութիւն կը մատուցուի մինչեւ վերջն. ամէն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԱՄԵՆ Ս. Պարիարք հայրը որ ատամոքսին ակարութեան պատճառով մէկ քանի օրէ իր բնակարանը կը մընար, այսօր Պարիարքարան կ'իջնէ։

ՁՕՐՈՒՄԷՆ հանրագրութիւն մը հասած է Պարիարքարան որով կը բողոքեն Ցակոբ Բէյեան անուն անձին ընծայացու ներկայացուելուն համար և կուզեն որ կեցնել։ Խնդիրը Գաղատիոյ առաջնորդին յանձնուած է։

ԳՐՇԷՀԻՐի մէջ պաշտօնավարող Տ. Աւետիս քահանայի դէմ բողոքած էին, և խնդիրը Տրդատ եպիսկ.ի յանձնուած էր։ Այս անգամ Առաջնորդ սրբազանը պատասխաններ է որ միւսով քնոյ. որ երկու տարիէ ի վեր հոն կը գտնուի, լաւ պաշտօնավարած է և բացի տեղւոյն նախկին քնոյ. էն և մի քանի անհատներէն միւս ամենուն համակրութիւնը շահած է։

ԿԻՒՐԻՒՆԻ Ազգ. որբանոցի խնամակալութիւնը իր անդեալ և ներկայ վիճակին վրայ ընդարձակ տեղեկագիր մը ղրկած է Պարիարքարան որմէ կը տեսնուի Թէ չորս տարի առաջ այսինքն 99 ապրիլ 1ին հաստատուած է։

Ա. չրջանին մէջ 40 գիւերօթիկ և 7 ցերեկեայ ուսեցած է։

Բ. չրջանին մէջ որբերուն Թիւը անփոփոխ մնացած և ցերեկեաներուն Թիւը 14ի հասած է։

Գ. չրջանին որբերուն Թիւը անփոփոխ, իսկ ցերեկեաները 20ի իջած են, իսկ ներկայ և Դ. չրջանին մէջ որբանոցը ունի 35 գիւերօթիկ ձրիավարժ որբեր։ Տեղեկագիրը տեղեկութիւններ կուտայ քառամեայ մատակարարութեան, և արհեստանոցի մասին, որ ունի երկու հիւղ՝ կօշկակարութիւն և կանգործութիւն, առաջինը՝ 1900 տարւոյն մէջ, իսկ երկրորդը 1901ին մէջ հաստատուած։ Հոգաբարձութիւնը խնդրեր է որ որբանոցի յարակից արուեստանոցը ժամանակ մը ևս պահուի որմէ կարող ըլլան մաս մը որբեր ևս խնամուիլ։

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱՑԻ Թաղ. Խորհուրդին դիւանը նամակ մը գրելով մեզի, կը խնդրէ որ մեր երէկուան Թիւին մէջ հրատարակած դիտողութեան հեղինակը, «Թաղեցին», ո՛վ որ է, Թաղ հաճի խորհրդարան դիմել, ուր իր բոլոր դիտողութիւնները սիրով պիտի լսուին։ Նոյն խորհուրդը իր նամակին մէջ կ'ըսէ Թէ, ինչպէս ասկից առաջ ուրիշ առիթով մը յայտնած էր, մէկը որ ո և է դիտողութիւն ունի Թաղին եկեղեցիին և վարժարանին նկատմամբ, փոխանակ թերթերու մէջ ծանուցանելու, Թաղ ուղղակի իրեն հաղորդէ զայն։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն մեզի։ Առաջնորդ Ամեն. Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանին մէկ մատանին և վաթսուն ոսկւոյ մէկ չէքը գողցուած է։ Սակայն չի գիտցուիր Թէ ո՞ր ատիճանի ստուգութիւն ունին այս զրոյցները, բայց վերջապէս այսօր ամէնուն բերանն են։ Սա միայն ատոյգ աղբիւրէ տեղեկացուած է Թէ, մոլորվրդէն մէկ քանի հոգի պիտի երթան ուղղակի Նորին Սրբազնութենէն բացատրութիւն ուզելու համար Թէ այս տարաձայնութիւնը մինչեւ ո՞ր ատիճանի ճիշդ է։

* * *

Սրբազան Առաջնորդ Հօր հիւանդութիւնը բաւականէն աւելի երկարած է, այնպէս որ գրեթէ տարիէ մը ի վեր, մերթ օդափոխութեամբ և մերթ Առաջնորդարանին մէջ փակուելով կ'անցնի իր ժամանակը՝ առանց ապաքինման ոնէ է յոյս ներշնչելու։

* * *

Հիւանդանոցի Ցոբելեանէն գոյացած հասոյթին առթիւ ասկէ առաջ գրուած էր Թէ ինչ դեր խաղացած էր Նշան էֆ. Հարէնց. այս անգամ ալ ըսենք Թէ ասկէ քանի մը օր առաջ Նշան էֆ. Հարէնց դրամատուէնէն մաս առ մաս քաշած դրամէն 100 ոսկւոյ գումար մը տարած յանձնած է Նոյն դրամատունը դարձեալ իր անունին։

Քաղաք., Տնտես. և հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան Ժողովականներն Առաջնորդարանի մէջ խառն ժողով մը գումարած են ուր ներկայ գտնուած է նաեւ Նշան էֆ. Հարէնց, ճիշդ այս խնդրոյն համար. Անդամները յայտարարած են Նշան էֆ. Հարէնցի որ իր անունով պանքան թաղուած Ցոբելեանէն հասոյթը պէտք է իսկոյն վարչութեան տրամադրութեան ներքեւ դնէ։ Նշան Հարէնց էֆ. չկրնալով մերժել. խոստացած է կատարել Ժողովոյ իրաւացի առաջարկը և Պանգ ալ Մէդալիէի իր անուան թաղած դրամը փոխանցած է Նորընտիր Տնտես. Խորհրդոյ գանձապետ Աղնաւորեան Կարապետ էֆենտիի։

Փոխանցման այս կատարուած գործողութիւնը շուրջ 300 ոսկւոյ համար է, մինչդեռ հասոյթին ամբողջութիւնը կը հասնի 500 ոսկւոյ, բայց որովհետեւ մնացեալ 200 ոսկին Նշան էֆ. Հարէնց կամ ինք առած է և կամ ուրիշի փոխ տուած է, այդ մնացորդ գումարին համար. Հարէնց էֆ. յայտարարած է Թէ յառաջիկայ փետրվար ամսոյ վերջը պիտի կրնայ յանձնել վարչութեան։

Տարակոյս չկայ որ Հարէնց էֆ. իրեն վստահուած հանրութեան վերաբերեալ գումար մը պէտք էր ամբողջութեամբ յանձնէր վարչութեան և ոչ Թէ անկէ մաս մը միայն։

* * *

Խնդիր եղած է սակայն Թէ ինչ բանի պէտք է ծախսել Ցոբելեանի հասոյթը։ Ահա հարցում մը, որու մասին եթէ վարչութեան կարծիքը շուտով ուզուի, պիտի տեսնես որ յետնեալ պարտքերուն վճարման յանկացնելու կուսակից է, և եթէ գործադրուի սակայն, յոբելեանն ալ իր յիշատակութիւնը պիտի կորսնցնէ։

Ոմանց կարծիքով պէտք է յատկացնել այդ գումարը Հիւանդանոցի ասպիսի անհրաժեշտ մէկ պէտքին, որպէս զի միշտ անոր յիշատակը վառ պահուի և արդէն ժողովուրդն ալ ըլլայ Իզմիրցի կամ ոչ ճիշդ Հիւանդանոցի պէտքին համար տուած է այդ գումարը և ոչ Թէ սար անոր անհեռատեսութեամբը առաջ եկած պարտքերուն համար, պարտքեր որոնց վրայ եթէ օրը օրին խորհուէին, անշուշտ գոյութիւն չպիտի ունենային։

Որպէս զի նուիրատու բարեսէր ազգայնոց փափքն ալ, կարելի ըլլայ ճշդիւ գոհացնել. ամէնէն կենսական, ամէնէն անհրաժեշտ մէկ պէտքին համար պէտք է յատկացնել այդ գումարը, որու մասին արդէն կրկին անգամ գրուած է այս սիւնակներուն մէջ և Թէ «Մանզումէ»ի խմբագրութիւնը մասնաւոր խմբագրականով մը զգացուցած է պէտքը այդ ատիպողականութեան, այն է «Հիւանդանոցին մէջ ինչոյն Թոչակաւոր բժիշկի մը հաստատումը»։

Վարչութիւնը պէտք է որ այդ հասոյթը յանձնէ բարեսէր վաճառականի մը % գոնէ 6 տոկոսով։ Տոկոսը կ'ընէ տարին 30 ոսկի, այս գումարով կարելի է ի յիշատակ յոբելեանի բժիշկի մը տարեկանը վճարել քանի որ Հիւանդանոցէն պիտի կերակրուի ու տան վարձքի ալ պէտք չպիտի ունենայ, որով Թէ՝ հաստատութիւնը իր նպատակին լիովին ծառայած կ'ըլլայ և Թէ այդ գումարն ալ անձեռնմխելի կը մնայ յաւիտեան։»

ՄԱԼԿԱՐԱՑԻ Թաղ. Խորհուրդը վերտին դիմելով Պարիարքարան, տեղին հայ հասարակութեան անուամբ, խնդրեր է որ Մամիկոնեան Տ. Աբրահամ եպիսկ.ը իրենց առժամեայ քարոզիչ կարգուի։

ԱՐՄԱՇԻ նորընծայ միաբան Տ. Գարեգին վարդապետ Խաչատուրեան մայրաքաղաք եկաւ։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհուրդի անդամներէն ոմանք ինչպէս յայտնի է պակսած ըլլալով, քանի մը անձեր պիտի ներկայացուին Ս. Պարիարքին, որպէս զի հին անդամներուն հետ շարունակեն պաշտօնավարել մինչեւ ցնոր անօրինութիւն։

ՅԷՐԻԳԻՒՂի առժամեայ Թաղ. Խորհուրդը տեղեկագրով մը պարզած է եկեղեցիին չինութեան պէտքը, Թաղային մասակարարութեան եւ Թաղին դպրոցական մանկտին կրթական վիճակը։ Նաեւ Թաղ. Խորհուրդը իր հրաժարականը ղրկեր է Պարիարքարան, եւ միւս կողմէն յայտներ է Թէ Թաղեցիներու փափաքին համաձայն, չինութեան մասին յանձնաժողովի մը պէտքը անհրաժեշտ է՝ նախագահութեամբ Ս. Պարիարքին։

ՊԱՐՏԻԶԱԿի Բողոքականաց Բարձր. վարժարանին ուսուցիչներէն Սաեփան էֆ. Մակարեանի մայրը, Այրի Տիկին Եղիսաբէթ Մ. Շելլմեան սեռած է անցեալ չաբթաս, 68 տարեկան հասակին մէջ։ Ցուղարկաւորութեան և Թաղման արարողութիւնը կատարուած է չորեքշաբթի։ Պաշտօնը կատարած է Վեր. Տոքթ. Ռ. Զէյմպոս։ Ցուղարկաւորութեան ներկայ գտնուած է խուռն բազմութիւն մը։ Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք։

ԵՐԼԻկ հրատարակած էինք Թէ Իճատիէի Թաղին մէջ եկեղեցի մը չինելու ձեռնարկութիւն մը եղած է։ Մեր առած նորագոյն տեղեկութեանց նայելով տարիներ յառաջ այդպիսի միաք մը յղացուած և կայս. հրովարտակն իսկ առնուած է Թէ և, բայց վասն զի Ս. Խաչ հայկապ ու փառաւոր եկեղեցին կը գտնուի Իճատիէի շատ մօտը՝ և կը մատակարարէ արդէն ամենայն դիւրութեամբ նոյն Թաղեցւոց բոլոր հոգեւոր պէտքերը, եկեղեցւոյ չինութեան գաղափարին գործադրութեան մղում չի տրուիր. եթէ անտեղութիւն մը կայայն է որ Իճատիէն ժամանակին չգիտցուիր ինչ արամաբանութեամբ միացուեր է Գուզկունճուքի եկեղեցւոյն հետ, որ ո և է կերպով ի վիճակի չէ հասնելու Թէ՝ անոր հոգեւոր պէտքերուն և Թէ Թաղ. գործերուն անմիջական կարգադրութեան, մինչդեռ իր աշխարհագրական դիրքն, ու բոլոր յարմարութիւններն ըստ օրինի կը պահանջեն անոր միացումը Ս. Խաչի հետ. ինչ որ ամէնէն բանաւոր ու գործնականն է։

ԱԶՆ. ՏՊՌ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ էֆ., վեհ. Կայսեր կողմէ Սանիէի ատիճանով և Գ. Մէճիտիէ պատուանշանով պատուասիրուած է. Եւրոպայի մէջ կատարելագործած է իր բժշկական ուսումը, և վիրաբուժութեան ու մանկաբարձութեան մէջ իր ճարտարութեամբ մեծ համբաւ մը շահած է։ Ազգաս հիւանդները ձրիապէս դարմանելու համար իր աշխատութիւնը երբեք չի խնայեր, գիշեր ցերեկ այցելելով անոնց տունները, որով պատճառ կ'ըլլայ Վեհ. Կայսեր համար բարեմաղթութեանց։ Ուստի Կայսերական շնորհաց արժանանալը մեծ գոհունակութիւն կը պատճառէ բոլոր զինքը ճանչցողներուն։ Սոպհ

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկ. Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Հիւանդանոցիս եղած նուիրատուութեանց երրորդ ցուցակը.

Գումար Դ. ցուցակի 19672 ղրշ.։ Կրօնիկ և կարապետ էֆ. Փափազեան 324, Տէր և Տիկին Ճիվան էֆ. Ղ. Մանուկեան 216, Տէր և Տիկին Ներսէս էֆ. Փափազեան 108, Միւսիւ Փուրիսթրէն Պոլտու 108։ Գումար 20428 ղրուշ։

Ատամնաբոյժ Մ. Մարտիրոսեան
Տես Դ. երեսը

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ուսմանիան ագչ. գաբ.	—
» » էն եիւքէք	33 – 37½
» » էն պշաղը	32 24
Բուտէլի չքմէնը ագչմ. գրնա.	—
» » էն եիւքէք	125 —
» » էն պշաղը	123 ⅜

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՈՅԼԱՐԸ

Բէժի ագսիսնը Օս. լիր.	—
Միկարթէթ Ա.	0—20
» Բ.	—90
Թրամվայ	6 -15
Ժուքանաս	1 60
Օպլիկասիսն Թրամվայ	494—
Ասիւրանս	4—25
Գօրբորասիոն	0—07
Դոմմէրսիալ	0—11 .3
Գրէտի Ֆոնսիէ էմիրսիէն	265—50
Լօրիսմ	80—
Պանգ Նասիոնալ ալ Կրէդ	419 —
Թրանսվալ	141—
Բրիթիշ Թաւվիլսթը	496—
Անասալը չբմ ագսիսնը	12 - 07

ԱԳՔԵԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղ.ասան	ղ. բր.
Պէյոլ մէճիտիէ ֆարգը	108—07
Մէթալիք	107—
Ինկիլիզ ալթունը	110—06
Ֆրանսըզ ալթունը	87—28
Բոլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8 - 60

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 10 փեսարվար

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	93—
Օսմ. » գաբանը	29—75
» » Բ	60—
» » Գ	32 – 25
Օսմանլը Պանգասը	13 – 87
Մըսըր Տուլ. մուքթահրէթ	107—87
Գուլկար իսթիքրազը	92—
Թամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—36
Թրանսվալ	5—62
Շարթրէթ	3 – 37

Պէրլին 10 փեսարվար

Բուտէլի չքմէնարֆ. (մարգ)	133—50
Լօնտրա իւղերինէ գամպիօ	20—310

Բարիզ 10 փեսարվար

Ֆրնա էսհ. 3%ֆր.	99 – 95
Եէնի Օսմ. էսհամը գաբանաը	30—40
Բուտէլի չքմէնաքիֆէրի	130 —
Իթալիա էսհամը	102 55
Բանքորիթէ Թիւրք	506—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթօման	475 —
Սբանեալ	89 – 85
Թրանսվալ	143 – 50
Էմիրսիէն իւնիֆիէ	109—60
Զարթրէթ	86 50

—

Վիէննա 10 փեսարվար

Լօնտրա իւղերինէ գամպիօ	240—
Բուտէլի չքմէնաքիֆէրի ֆր.	120—
Օսմանլը Բէյժի ագսիսնը	354 —

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—12
Բարիզ 3 այ վատէ	22 81
Ֆիորէն Մանատէի	21—76

Կարդալ Դ. երես պարի ծանուցումը

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴՈՒՄ-ԳԱԲՈՒ, Պարիարքարան փողոց բժշկութիւն ընող Տօքթ. Ցարութիւն Շիրինեանի դէմ տարօրինակ դատ մը բացուած է այս օրերս Ցակոբ Աբրահամեան անուն անձին կողմէ, կ. Պոլսոյ Նախադատ ատեանին պատժական ճիւղին առջեւ։ Դատավարութիւնը պիտի կատարուի առաջիկայ փետր. 8 շաբաթ օր։

ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՆԵՐԸ.—Պոլսոյ մէջ հաստատուած կարգ մը օտար յանձնակատարներու խարդախութիւնները ծանօթ են ամէնուն։ Այս անգամ այդօրինակ յանձնակատարներէն երկուքին մասին սա տեղեկութիւնները կը հաղորդուին հանրութեան, գերմանական թերթի մը կողմէ։

Ֆիլիպոս Հոլոս

Ղալաթիա, Իպրահիմ Բիֆաթ խան հաստատուած այս յանձնակատարը մեծ խարեբայութիւններ գործելու կարողութիւնը ունենալուն, իր մասին օրինական հետազօտութիւններ կը կատարուին։ Ցիշելը ձերբակալուած է։

Ս. Մէյրէնբայն

Պոլիս Տիգրանեան խան հաստատուած այս յանձնակատարը կարգ մը խարեբայութեանց և զեղծումներու մէջ գտնուելուն, միւսներու հետ գործակցութիւն ունեցողները կը զգուշացնենք։

ԻԶՄԻՐԻ ԵՐԿՐՍՇԱՐԺԸ.—Իզմիրէն կը գրեն մեզ Թէ, ամսոյս 26 կիրակի օր կէս գիշերին երկրաշարժի բաւական զօրաւոր և երկարատեւ ցնցում մը զգացուած է, առանց վատնգաւոր հետեւանքի։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.—Շելէի Քէզիլճա գիւղին մէջ հրդեհ մը ծագելով 3 տուն հրոյ ճարակ եղած է։

—Առջի գիշեր, ժամը 3 ու էկսին ատենները, Լանկա, Թուլումպա-Մէյտանը, գինեպան Իլիայի փայտաշէն խանութին վրայի սենեակէն հրդեհ ծագելով միայն այդ սենեակին տախտակամածը այրեցաւ։

ԱՐԿԱՆ.— Քիւրտ Մէհմէտ անուն գործաւոր մը, Զօպան Զէյմէկն անցած ատեն հորի մը մէջ ինկաւ և խեղդուեցաւ։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳ.— Բաքէ ընկերութեան «Մինկրէլի» շոգենաւին մեքենավարը Մ. Կարնիէլի, Ղալաթիոյ քարափին վրայ ձերբակալուեցաւ, երբ մաս մը մաքսանենգեալ իրեղէններ կը փոխցնէր։

- Նոյնպէս Ղալաթիոյ քարափին վրայ ձերբակալուեցան աւստրիական երկու գործաւորներ, Լուգա և Մարքօ, որոնց վրայէն ալ կարգ մը մաքսանենգեալ նիւթեր գտնուեցան։

ԱՌԵՒԱՆԳՈՒԹԻՒՆ.—Անցեալ ուրբաթ իրիկուն Իզմիրի մէջ յանդուգն առեւանգութիւն մը պատահեցաւ։ Մխոխտի մթերանոցի մը մէջ աշխատող քանի մը աղջիկներ երբ իրենց բնակարանները կը դառնային, ճամբան 3 երիտասարդներ անոնցմէ մէկը կեցուցին և բերանը թաշկինակ մը թըխմելէ վերջ, մօտը գտնուած կառք մը նետեցին զայն։ Կառապանը սանձարձակ վարեց տարաւ կառքը։ Առեւանգող երիտասարդը ժամանակէ մը ի վեր աղջկան սիրով կը տոչորէր, սակայն աղջիկը միշտ անտարբեր կը մնար։ Ոստիկանութիւնը փութով կը փնտռէ երիտասարդն ու աղջիկը։

ԿԱԹՆԱՎԱՃԱՌԻՆ ՑԱՃԱՒՈՐԴՆԵՐԸ.— Առջի օր 8 անծանօթներ, Գարբգիւղ, Բիզա փաշա փողոց կաթնավաճառ Սթաւրոսի խանութը կ'երթան և 30 փարայի մածուն առնելով ուտել կը սկսին։ Այս միջոցին անոնցմէ մէկը 60 փարա տալով, խանութին ծառային՝ Նիքօլիի, զայն ծախսու առնել կը ուուած փայտով՝ ո՛վ մարդասէր, խաչիդ երախտիքը յիշեցուր որով անճառելիներ գործեցիր. նոր տապանակդ վերցնող պանծալի լծակներով՝ պարտքերուս վտանգը վերցո՛ւր ինձմէ, ո՛վ ապրեցնող։ Ցամառած սրտերու աղբիւրները՝ այս կեանքի ձայնը լսելու համար՝ Քու կամքովդ Թող բացուին, ո՛վ Զօրաւոր։ Քու այս մեծ բարութեան հրամանովդ՝ խուլերուն ականջները Թող լսեն. ասոր ձեռքով Թող բացուին՝ համբ եղողներուն լեզուները. ասով Թող լուսաւորուին աչքի տեսութիւնները՝ մաքուր կերպով ու ակնապիշ Քեզ նայելու համար՝ անայլայլաբար. յափրացողները Թող զղջան, դառնան ու կ'ազդուրուին ընձեռէ՝, ո՛վ Տէ՛ր, արցունքի անձրեւ տուր ինձ՝ որ պագնապած եմ։ Քեզմով՝ ասիկայ (կոյնակը) մեզ համար Թող -ըլլայ ցընծութեան լուր, ուրախութեան ձայն, բերկրութեան խօսք, հանգստանուագ, երանութեան նիւթ, (հոգեւոր) փրկութեան պատճառ, քաւութեան առիթ, վիշտերու մերժում. խեղդումներու խզում. նեղութիւններու ընդարձակութիւն. խիթերու կրճատում. հեծեծանքներու հալածում. հառաչանքներու թեթեւացում. պէտքերու ապահովութիւն. կիրքերու չափաւորութիւն. վնասութիւններու սփոփանք. ցաւերու բժշկութիւն. Թուլութեանց տոկունութիւն և անտեսուածներուն՝ ուշադրութիւն։

ԺԱ. Այս ցանկալի անխոտոր ու չիատակ կամուրջով՝ ու երկինքը երթալու բարձրաբերձ ու սրբահետ երկնաչափ սանդուխով՝ Քու օրհնաբանուած և սահաւոր անուն ունեցող Հօրդ առնելով ներկայացուր զիս, ո՛վ բարերար, որպէս զի Հոգիիդ առաջնորդութեամբը անբաժանելի կերպով միանամ Քեզ. որով միակ սուրբ և միակ ու միանական տերութեանդ՝ և անեղ արարչութեանդ՝ Թէ՝ կենդանիներէն և Թէ՝ անշունչ արարածներէն վայելուչ գոհութեամբ փառք և իշխանութիւն կը մատուցուի մինչեւ վերջն. ամէն։

Նոյն այն հոգին աղբիւրէն ծարանիներուն սա սղբիանան հեծեծանքներուն նո՛ր յաւելուածք.

Սբրէ խրեբէն խօշ սա Ասպասաք.

Դ.Դ. ԽՕՍՔ

Սուրբ լոյս տուող եղին՝ մեռօցին վրայ՝ բացատրութիւն տալու ձեւով աղօթք։

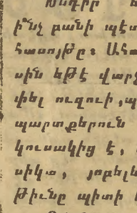

ՈՒՐԲ անաւոր անուն. անպատմելի Բարձրեալ. անյագ անձկութիւնով ախորժելի փափա՛ք. որ սուրբ տեղը (երկինք) ընակելով՝ սուրբ սուրբ երգելով փառք տուողներէն միշտ կը սրբաքանաւիս. լեցուն ու խիստ զեղուն ես բարութեամբ ու առատաձեռնութիւնդ անպակասելի է. բարի լոյս ես ու գովելի ծագում. երկրպագուած փառաւորութիւն տեղ և անշնչելի. ամէնքն ես ու ամէնուն մէջ։ Ցուսոյ դաչինքի այս խօսքով կ'ուխտեմ միանալ Քեզ հետ, ո՛վ զօրաւոր. այո՛, ամէն ալէլուիա (այնպէս Թող ըլլայ) ո՛վ ընդհանուրին գովուած (երկնաւոր) Թագաւորը. ամէնուն Աստուածը, արարածներուն ստեղծողն ու կամք կատարող Տէր. բոլոր ստեղծուածներուն միակ պատճառը, փրկիչ և միշտ պաշտելիք ծնուած։

Բ. Ուրկէ (Ցիսուսի օծուած Թարգմանուելէն) հասկցանք Թէ ասիկայ (օծումը) չծախուելիք գանձ է ու չփոխանցուելիք հարստութիւն, ո՛վ երկնաւոր Թագաւոր Ցիսուս Քրիստոս. որուն մեծապէս գողալով կ'սպասաւորեն լուսեղէն բերան և բացեղէն շունչ ունեցող ահեղ անմահները՝ իրենց անխոտոր մաքին հաճութեամբը՝ յօժարակամ գոհունակութեան ծունկ չոքելով Քու առջիդ, ո՛վ տեսնուածներն ու չտեսնուածները ստեղծող։ Դուն որ միակ ամբողջն ու կատարելապէս անպակասելին էիր ու ես. մեր ամբողջ մարմինն ալ իսկապէս՝ կատարեալ կերպով ատուր, որպէս զի Քու ամբողջութենէդ (զայն ալ) լրացնես՝ ո՛վ օրհնուած և բարերանուած՝ որ ահաւորիդ բարերարութեան անճառելի բարձրութենէն փառքին ու գովեստին համար՝ մեր (հոգիներուն) փրկութեան առթիւ (չնորհած) միշտ անքննելի ողորմութեամբդ ճանչցուած ես յաւէտ։ Օծումի այս չնորհին առաջին պարգեւը՝ մեծախորհուրդ հրաչագործութիւն է, որովհետեւ Քու լոյդ սասվ ճանչցուեցաւ Թէ, հաստատութենէ վեր ճառագայթ, անսահման ծագում, անայտա կերպով սփռուող արեգակ, երկու տարրերուն (գորեկ և գիշեր) կշիռը սահմանող ասող (արեւ կամ արուսեակ). ու ոտքի հետքերը լուսաւորող ճրագ է. ու որով կը բացուին մեր մտքի աչքերն ու կը տեսնենք և այս ճառին համեմատ՝ հրեշտակային պարերգութեամբ՝ յատակ մտքով կը տօնենք պարգեւներ բաշխող առատաբարութիւնը ամէն իմաստութիւն ունեցողիդ՝ իր փրկիչի վայելուչ կնդրուկ՝ անարատ դաւանումի զուարթ իւղովը խնկելով զայն։

(Շարունակելի)

ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖԹԻԴԱՍԸ (184)

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ
ԲԻԷՐ ՑԷԼԳՈՒՐ

ՄԻԻՍԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍՐԱՐԸ

ՏԷՐՏԷՍՔ

Նիթիզ պիտ վազիթէ.

—Տինիմ հագգը իչուն զանն իսէ-ռիմ քի միւսիւ Պօվար առահէեի սեօյ-լեեէպիւիր. պէն եանլը օլապիլմէք եէրլէրինի տօղրուտուրում։

Բօլիս.—Բէք էեի։

Օրթաբլը տէրին պիր սիւքիւնէք իսթիլա իթտի. Պօվար հիքեաեէեէ պաշլաեարագ տէտի քի.

—Մագսիմ գումարխանէէն չգա-օբը վագթ միւսիւ գօնթ ու Ֆրո-զոլը գաղանը քէմալաէ իսի. Նէր-տիվէնտէն աշաղը ինմէքաէ իքէն քէն-տինի մարքի ու Պոնվիլ Թէմիեէ իթ-տիրէն մուհիպպը սատգընա թէսատ-ամիւֆ իթմէսիլէ պուռնա եօգարտա գօնթուն ֆէվգէլատէ օլան գազան-ճընը խապէր վիրուպ այրլար. ագա-բէթ վէ իրատը անճագ գումարտան իպարէթ օլան պու մարքի էֆէնտի անճագ սալը վէ նէսլի պէլիսիզ պիր սէրսէրի տիր. տօսթունուն օ կիճէ նէ-բէեէ կիսէճէեինի պիլիր իսի. եանի սէվմէքաէ օլուպլր կէնճ պիր գէրէր խանէսինէ կիթմէքաէ օլտրզը մէճնուլի օլմատրզընտան պու կիւզել Թէսատ-ամիւֆտէն իսթիֆատ իլէ զէնկին օլ-մագ ֆիքքի հէման զինինէ տօղրը. տօսթունատն գօնթ ու Ֆրօզօլուն գումարխանէտէն պիր ազ սօնրա չը-գաղաղընը էօյրէնմիշ, էլհասրլ պիշ-ըրէ Մագսիմ հէնուզ գումարխանէտէն չզմագատա իքէն պու շագը տա պաս-թիեար օեունճունուն քեարընը էլաէ իթմէեի թասմիմ իթմիշտի. գօնթ ու-ը Ֆրօզօլն նէ վագթ ազիմէթ ի-տէճէեինի թանզմագ բէք լազըմ իսի քի միւսիւ Մագսիմ քէնտիսինէ պունը տա խապէր վէրմիշ իսի. Շարլ քիմ-սեեէ կէօրիւնմէքսիզին թէքբար նէր-տիվէնէրաէն աշաղը ինուպ գօնթուն եալընը օլաճաղը իսմիտի իլէ գու-մարխանէտէն չզգուպ ճատտէ իւզէ-ռինաէ պէքլէտի. հագիգաթէն Մագ-սիմին խապէր վիրտեեի սատտա քեա-ռը ազմիլէ զէնկին օլան միւսիւ գօնթ ու Ֆրօզօլ գումարխանէ գարուսուն-տա կէօրինտի. պու անտա Շարլ մէ-սուա օեունճունուա կէօեա թէսատտի-ֆ իսուպ վէ քէնտիսի իլէ պիլտիք չզգ-ուը. միեանլարընտա թէաթի իսիէն տատ պիր միւքեաէմէտէն սօնրա գօնթ ու Ֆրօզոլ գագանընը օեօյէտի. օ հալտէ Շարլ ըզհարը սատագթալա պաղրարագ տէտի քի.

—Ա... պու վագթատա վէ պու սատատա ճէպհինիզատ պէօյէ ազիմ պիր մէպլաղ պուլունտրը հալտէ եա-լընզճա խանէնիզէ կիթմէք. նէ գա-տար ագրլարզլրզ.

—Նէ՞ օլապիլիր ճանրմ. նէտէն գօրզճաղրմ։

—Բէճա իսէբիմ խանէնիզէ գատար սիզ բէֆագաթ իթմէքլիեիմէ միւսա-ատէ իսինիզ. հուսուլէ կէլմէսի միւ-թէմէլ օլան հատիսէեի քիմսէ պիլմէզ. հէր հալտէ պիր ատէմէն իքի ատէմ տատա ատեեէրլիարը. իշթէ պիր արա-պա հայտէ պինէլիմ։

Պունլարը սէօյլեեուպ գօնթուն ճէ-վապընը պէքլէմէքսիզին արապաճրեա տուրմասընը իչարէթ իթտի. միւսիւ Ֆրօզոլ իսէ կէրէք Շարլըն սէօզլէրին-աէն էմիեեէթ հասրլ իթմիշ վէ կէրէք պաշգա պիր սէպեպէ մէպնի օլսուն քէնտինէ թէքլիֆ իսիլէն մուավէնէթի բէտա իսէմէեէրէք իքիսիաէ արապա-եա միւթէվէճճիհ օլուպլար իսէտ Շարլ բէֆիգիհնաէն էվէլ գօլուպ արա-պաճրեա սիւրաթլա պիր էմր վէրտի. իքի ատէմ արապաեա բաքիպ օլուպ-լարը վագթի գօնթ տէտի քի.

—Արապաճրեա նէրէեէ կիսէճէեին-միզի սէօյլէմէտիք։

—Պէն սէօյլէտիմ։

Պարլաքս եանընտա օլան Տիպու-եա պագարագ.

—Հիքեաեէնին էն մուհիմ եէրինէ կէլտիք։

Տիպուա ճէվապ վիրմէքսիզին տու-ագլարընը ըսըրտը. Պօվար սէօզինտէ տէվամ իլէ.

—Էֆէնտիլէր Շարլըն ութվար վէ հարաքեաթը բէք ուշղուն ատը վէ թէքլիֆի բէք պէճա օլտուղունտան պունա գօնթ ու Ֆրօզօլտա չիւսկէսիզ հագ վիրմէեէ մէճպուր օլմուշ ատ. ճի-նաեէթէ տատիր էթրաֆըլա թաֆսիլա-թա կիրիշիմ աճապ կէօրիւնէպիլիր. պունա տատիր օլան թէֆերրուատրն ճիւմլէսինի սիզ իլա՞հ իթմէեէ պօրճ-լու ատեի՞միեմ եա. պու իքի ատէմ արապանրն իչինաէ թապիի գումար-խանէտէ կիոզէրան իթմիշ վէգատտէն գօնուշմուշլար ատր. գաթիլճէ իճրահ ճիւրմինէ հաղրլանմագ իչուն վագթի լազըմ իտի. Շարլ պիր ինսանը էօլ-տրմէք գալաշ օլուպ ֆագաթ վիճու-տինի մահվ իթմէք պիր ազ միշգիլ պուլուտուզունը տիչիւնտի. արապա-ճրեա վիրիւէն էմր գօնթ ու Ֆրօզօլրն խանէսի տէեիլտի Շարլ արապաճրեա տէմիշ իտի քի.

«Բանթէնէ կիտէճէեիզ. հիսարրն խարճիհնաէ տուրաճագընը. էկէր սիւ-թլա կիտէր իսէն իւճրէթինտէն մա-ռէ եիրմի ֆրանգ պախշիշ վէրիրիմ.»

Աչըգտան պիր լուի գազանմագ հավէսի արապաճրեը թէսրիեէ բէք զիեատէ սէվգ իթմէսիլէ արապա ատ-իմա եօլունա սիւրթլա տէվամ իթտի պիր ազ սօնրա գօնթ արապանրն ազրը եիւրիւմէեէ պաշլատրզընը հիսա իթ-միշ իտի չիւնքի արթըգ թատգիպ օ-լուենան եօլ գարանրզգ իտի. Շարլ իչ-ղուն ֆիրլին իճրատը վէ միւսիւ Ֆրօ-զոլ կիտիշին ազրլուպշմասընտան տա-պրասրզանուպ բէֆիգինի իսթիճվապ իթմէք զէմանը կէլմիշ իտի. Շարլ մումանիէյէ Բաեէնէ կիտիլտեեինի վէ եատատ եօլուն չգգ ուղագ օլատուղունը սէօյլէեէպիլիր մի իտի. պունլարրն ի-քիսիաէ գօնթա բէք ատատպ կէլէճէ-եի խանէսինին գումարխանէտէն բէք ուղագ պուլունմամատը իլէ միսեթէ-պան օլուպ էկէր միւսիւ գօնթա Բան-թէնէ կէօթիւրիլմէքաէ օլտուղը սէօյ-լէնաէ պիթթապի գալգինատ հուսուլէ կէլէճէք ֆիքիր սիզճէ ատ մալիւմտիր գօնթ ու Ֆրօզոլ պիր գաշ տէֆա.

—«Տանա կէլէ՞մտիք մի. պու ա-ռաբատա նէ՞ գատար ազրը եիւրի-եար»։

Տէմիշ իսէաէ Շարլ խալլճա սէրթ պիր եիւրէք չարբընթըը իլէ.

—«Բէսրէթլէ եաղմագաա օլան գար միանասիպէթի իլէ եօլունը էեուէէ կէօ-ռէմէտիեինտէն ազրը կիտիեար» ճէվա-պընը վիրտի։

(Տէվ-ի)

ՀՅՕՑ ՏԱՐԻՈՅ
ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՅՑ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ԳԻՆ 20 ՓԱՐԱ

Սարբեան եւ Ընկ. տպարանէն հրա-պարակ ելաւ գրպանի Պատկերազարդ Օրացոյցը 1903 տարւոյ, որուն մէջ կը գտնուին Եւրոպական բոլոր վեհապետ-ներու պատկերները։

Կեդրոնատեղին է Սարբեան և Ընկ. տպարանը։

Կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց և Բերայի ծխավաճառաց խանութները։

ՄԻՀՐԹԷՐԷՄ ՄԻՀՐԹԷՐԻԼԷՐԷ ԿԻՀԱՋԷԼ ՊԻՐ ՀԷՏԻՑԷ
ՎԱՔՍԻՆ
ՍՈՒՍՈՒՋ ԵԱՆԱՆ ԻՏԱՐԷ ԳԱՆՏԻԼԻ, ՀԷՐ ԵԷՐՏԷ ՍԱԹԸԼԸՐ
Թագիսէէրինեէն սագրընընզ

Մէղքիւր իտարէ գանտիլին բաղպէքը ումա-միեեէ մազնար օլուուղունը կէօրէն բագիպլէր թարաֆընտան թագիսէէրի իմալ վէ ֆիրուսթ իսիլմէքտէ օլտուղունտան, գուսթուլար իւզէրին-տէ մէօհր պուլունան ֆրանսըզճա (Վաքսին) քէ-լիտէի իլէ ֆապրիգամրզէն իչպու մարգաբընա եանի ՔԻՐԻՐԷԻ ԱՐԶԸՆ իւզէրինէ վաղ օլունուշ օլան գանտիլին բէսմինէ տրգգաթ իթմէլերի թավ-սիեէ օլունուր։

24 գուսթու եագաբգլարընը, կէթիրէճէքլէրի գուսթուլար տէրունինտէ պուլունան ուսուլը իս-թիմալէ տատիր սարը քեաղբալարա իսպաթ իսէն-լէրէ՝ մալիւմ օլան հէտիեէ վէրիլէճէք տիր։

Պիւթիւն մէմալիքը Օսմանիէ իչուն մէղքիւր ֆապրիգանրն վահտ չիւպէի իսթանպուլտա Մուլթան Համամընտա Հաճօրուլը խանընրն իւսթ գաթրնտա 29 վէ 80 նումէրտա Բաքաքեանօրուլը վէ չիւրէքեասը տրը։ 24—22

ԱԹԼԱՍ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1906ԻՆ
ԺՕՐԺ Դ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ
ՕՐՈՎ

Անգլ. ոսկի	
Դրամագլուխ.—	3,437,000
Արկածելոց վճարուած.—	15,000,000

Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր գործառնութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ԼԱ ՍԻԼԻՍ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Փոխադրութեան ճիւղ

Դրամագլուխ	5,000,000 ֆր.
Պահեստի դրամագլուխ	1,000,000 »

Ապահովագրութիւն Տովի, Ցամաքի և Գետի ճամբորդութեանց Շոգենաւով Առագաստանաւով, Բեռնանաւով և երկաթուղիով։ Դիւրամատչելի պայ-մաններ և սակագիններ։

ԶՈՒՐԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԿԱՏԻ ԴԷՄ
Վէնիսէրիտի մէջ հիմնուած

Այս Ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր շատ դիւրամատչելի պայմաններովը արկածներու մասին։

Գրասենեակ Պոլիս, Թոմբոն խան, թիւ 11

Դեր - Գործակալ ՆԻԿՈՂԱՅ ԺՕՐԺԱՐԻՆՏԻՆ
Ընդհ. Գործակալ ԺՕՐԺ ԿԱՊԱՔԷՐԱՆ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԳՈՂԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ
Մեծ-Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՑՄՍՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաթաթական հարիւրին 5 վճարում

ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ՁԵՂՁ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով ետ ի՛առնուին

ԽԱՉԻԿ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ
ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՐԻ

Լաւագոյն պարող մը ըլլալու փա-փաքն ունեցող պարի սիրահարներու կատարելապէս գոհացում տալու հա-մար, խիստ դիւրուսոյց մէթոտ մը պատրաստած է, որով շատ քիչ ժա-մանակի մէջ կրնան օգտուիլ, տեղե-կանալով կարգ մը պարերու ինչ որ պէտք է. ի հարկին պատրաստ է նոյն իսկ հէկ ուեֆէն, այսինքն մէկ ամբողջ օրուան մէջ լաւ մը սովրեցնելու երաշ-խաւորութիւնը տալնելով։

Դասախօսութիւնք մասնաւոր տու-ներու մէջ։

Դիմել՝ Մեծ Շուկայ, Գալաբաճիլար պաշը, Սեբէթճի խանի կարգ Ֆէճճի Սեպուհ աղայի խանութը։ 19—20

ՏԻՐԻՆԿ
ՊԻՇՄԷԵԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ
ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 Էքսբօզօսիսնունտա 23 միտալեա իլէ 16 պէօյիւք միւքեաֆաթա նաիլ օլմուշ տրը։

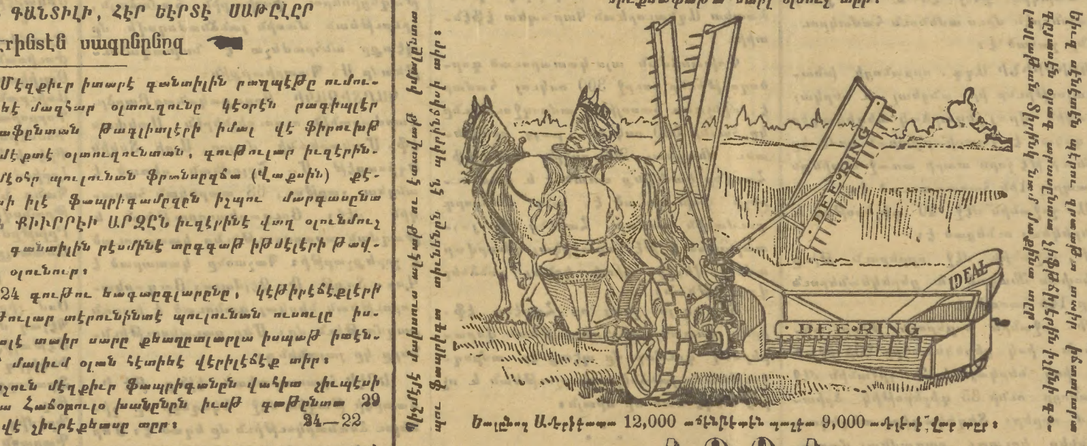

Եալնոյ Ամերիկա 12,000 ֆրանկէն դէպ 9,000 ֆրանկ՝ Ամ. որ տրը։

1904

Իշթէ եէնի պիր սարբա տուխում էյլէտիքս Միրուր իսէն զէման՝ չիմտի եիւզ սէկէյի կէշմիշ, պիտաէն ալէյ վուգուտթը թարիխիէ սրբարնա գայտ օլունմուշ տրը։ պու տէվրին թէրտգրլեաթը՝ ալէյ ումում չաեանը հայրէթ պիր տէրէճէտ տիր։ Մաքինա մարիֆէթի իլէ պիյմէք ֆէվգ էլ ատէ պիր թէ-թրատգը տէեի՛լ մի։ 1858 սէնէսինտէ «Մարչ» նամ թրբան մաքինասրընն ի-ճառնանան պէրու պու անէ տէկին սանսաթը մուհիմմէի մէզպուրէտէ կէրէք Ամերիգատա վէ կէրէք տիւնեանրն հէր պիր թարաֆրնտա էն միւհիմ պիր մէվ-գը թուիմուշ օլան ֆապրիգա՝ ՏԻՐԻՆԿ վէ գումարխասը օլուպ, իմալ էյլէտի-ե մաքինալարը սահուն պանլարրն հատտ ու հիսապը եոգ տրը։

Իսթէեէնլէրէ գաթալով տէֆթէրիմիզի մէճճանէն կէօնտէրիրիզ։ Մէղքիւր տէֆթէրտէ պիյմէեէ մախսուս

«Իտեալ Տիրինկ» նամ տէմէթ իթմէ «Իտեալ Տիրինկ» նամ թրբան
» » » օրագ պիյմէ » » » թրբրզգ

կիպի միւխթէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարրմրզէն բէսմէրի մէվճուտ վէ իչպու մաքինալար՝ միւպալաղասրզ վէ ճիտտի սուրէթտէ թարաֆըմզտան թա-ռրիֆ իտիմիշ տիր։

Պու մաքինալարրն եէկեանէ տէբօղիթօսը՝ Տէբօեատէթտէ կալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա 1, 2, 3 Ն՝ ը մաղազալարտա, Մ. Սիանէյ Նովէլ վէ գումար-նիասը տրը։

Լ'ԻԻՆԻՕՆ
ՇԵԱՆԿԸՆ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՉՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ
1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիսատ Բլաս Վանտօմտա, 9 նօմէրօրու տաիրէի խուտուսի։

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՐԳԷԼԷՐԻ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէնին մագսուզաթը 21,000,000 »
Էօտէնէն զիեան 252,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գէյմէթի 19,000,000 »

ԷՕՄՐ ՇԻՐԳԷԼԷՐԻ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագսուզաթը 17,000,000 »
Էօտէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 260,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐԳԷԼԷԹ զաեէթ միւսաիտ չէրաթի իլէ Թիւրքիասա սիկուրթա գայտ իտէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւխթէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էհվէն։

ֆիեաթլա էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐԳԷԼԷՐԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Ամանսը տախի կալաթատա «Պանգ Օթթօման» գարչրսընտա տրը։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻԻՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեաֆն (Էճզախանէի Թիւրքիյէ) եէվմը քիչարտնան պէրի կէօսթէրտիյի ինթիզամ վէ տրգգաթ-տան վէ իհզար օլընան քեաֆֆէի էա-վիէնին խալիսէթի վէ էհվէնէթին-տէն տօղայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նիւ-մունէի իմթիսալ օլմագ չէրէֆինի իպ-ղաղ իթմիշ տիր։ պու տրգգաթ վէ ինթիմա մունզամ օլան թէճարէթ վէ նէզգաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլէր-էճ սարը նազրը էհէմմիյէթէ ալընա-ճագ մէվատտան պաչլճասը տրը։ ամ-մէնին միւսէլլէմի վէ տէվատիրը բէսմի-լէնին տախի մուսատտագ օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր։ պու կիպի պիր թէէսխանէն պէքլէնիլէլ չու խրատմաքը միւթահասէսէթ պիր իլավէի ինսանիյէթքարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսխանէսին չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլճիմէմ զուէֆայի խասթեկեան մէճճանէն թէտավի ինթիրիմէք վէ մուալեէճաթը լազըմ ատախ քէգա պիլա իւմրէթ իթա իտիլ-մէք կիպի իսթիյար օլընան ֆեատա-քեարլըգլար նազարը տրգգաթա ալը-նաճագ օլուր իսէ՝ պու էճզախանէնին խթիհնաը մէնֆաաթատան զիյատէ հէմ-ճինսնէ խրատմէք կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթքէրվէրի իւզէրինէ թէէսիս իտիլմիշ օլուուղը ատէրսալ թարեին իսէր-իյէթ չու թատատ օլընան հիմէմաքը մասրուֆէտէն նազի տիր քի պու էճ-զախանէ թարիգը թէտագգրտա գաթի ատէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէր-թէկէի իհրազ՝ հյլմիշ վէ պու եիւզտէն ատ էրպասը միւրաճաաթն մէնմունի-յէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթըպպանը տախի խօշնուտտիսին հէլպ էյլէնիյտիր։

Մէղքիւր էճզախանէտէ՝ քեաֆֆէի իլէ վէ էմրատա քէսպը իսթիհասը թամ էյլէմիշ մէշահիրը աթըպպա հէր կիսն էվգաթը մուալէճէտ հազրը պու-լունմաքդաբը կիպի զիւքիւր ու ինանսէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուալէճէ-խանէլէր մէվճուտ տրը. էճզախանէտէ պուլընան պէճաթ վէ էտվաթը ֆէն-նիյէթնին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեանէ տէնիմէյէ չայան օլան (թան-լիրխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէաէն էվրօբատա տօգուզ սէնէ թանսիլ իթթիրիւտրքտէն սօնրա իլգ տէֆա օլարագ՝ քիմիակիր տիբլօ-մասընը ինրազ իլէ չէհրիմիզէ ավ-տէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թը-պիեի Շահանէ քիմիակիր մուալլիմէ-րինէն Տօքթօր Անմէտ Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէս-լիմ խտիլմիշ տիր. մուամիլէյին ֆէնը թահլիլտէքի իգթիտարը պուրաճա նա-սը մալիւմ իսէ, եվրօբաճատա օ տէ-րէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյին պէ-տէնը ինսանատա միւհթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը ինթիմամ իլէ պիթթահլիլ աթըպպտէնը իհզար վէ պինայէն ալէյ ատրպպայի մուամիլէ-հիմին իչէրինի պիր գաթ տահա թէտիլ իթմէքաէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատնէնի նէպաթի հէր նէվ մէ-վատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէալ թահլիլ վէ իհզար իթմէքաէ տրը։ 8—8

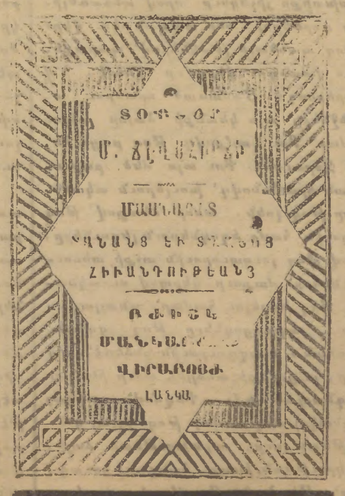

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ԱՆԽԱՐԴԱԽ

Բէթէր-Մօլէրի ընտիր Մօրիւ ձկան իւղ գործածել փափաքողները առիթէն օգտուելով

Բարեհանիկ դիմել

Կէտիկ-Փաշա-Պաշի Լ. Կիւմիւշեանի ծանօթ դեղարանը։

ԴԻՒՐԱՄԱՏՋԵԼԻ ԳԻՆ

3—10

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Աղա Ճամիի կողմը, Լիւսէնպուրկ սրճարանին կարգը, թիւ 124

Կը գտնուին ամէն տեսակ ակռայի և լինտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաներու ատենասատիկ ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով չատ քիչ ատենուան մէջ հատատուն կերպով կը լեցնէ առողջ ակռաներու նման մինչև վերջը գործածելու պայմանաւ։

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ոսկի, բլաթինի և քառչուքի վրայ նորը, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ՝ փտած և կոտրած ակռաներու արմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկէ «քուռաններ»։ Շատ փտած ակռաները և լինտերու մէջ անյաջաւցած արմատները կը հանուին ԱՒԱՆՑ ՑԱՒԻ։—

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտ մինչեւ իրիկուն, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ

Կարտուելոց ձրի դարմանում

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
ԹԱՐԻԽԸ ԹԷԷՍԻՍԻ 1863
ԱՆՈՆԻՄ ՇԻՐՔԷԻ
ԹԷՄԱՄԸ ԻԼԷ ԱՒԱՁ ՕԼՈՒՆԱՆ
ՍԷՐՄԱԵԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ

Մէրքէզը իտարէսի՝ Գալաթատա Գարաքէօյտէ։ Շիւպէլէրի՝ Սթանպուլտա Սուլթան Համամ ճատտէսինտէ Ալլահվերտի խանընտա վէ Գէօղլուսնտա ճատտէի Քէպիրատ 333 Ն՝ տատիրտէ

Մէղքիւր իտարէխանէլէրտէ պիլ-ճիւմլէ մուամէլաթը սարրաֆիյէ իճ-րա օլունուր։ Կալաթատաքի իտարէ-խանէսինտէ մէթանէթի վէ պէտելը ի-ճարէնին ազլրը իլէ հէր տիւրլու ըռ-գապէթլերէ թէֆկվվիւգ իտէճէք սուս-ըէթտէ խուսուսի գատա տարիքսի մէվճուտ տրը։

Կալաթատաքի իտարէխանէսի իլէ Գէյ Օղլու չիւպէսինտէ պանգա իլէ մուամէլէսի օլտուղունու միւպարի էվ-րագը հարզ օլանլարա մախսուս սա-ղլամ մէվճուտ տրը։

Սթանպոլ չիւպէսի՝ էմրէա իւզ-րինէ բարա իգրազ վէ Սիրքէճիսէքի խուսուսի տէբօսընա էմանէթ սուրթի իլէ էմրատա գապալ իտէր։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Դարձ Տ. Կրօնիդէս քահանայի Նալ-բանդեան, 430 հրատարակութիւն Դա-թեան գործակալութեան։